

**Załącznik nr 13
do Regulaminu konkursu nr RPMP.10.02.01-IP.01-12-028/16**

Załącznik nr 1
do uchwały Nr 612/16
Zarządu Województwa Małopolskiego
z dnia 26 kwietnia 2016 r.

**Model wsparcia kształcenia zawodowego
w Małopolsce w latach 2014-2020**

Obowiązująca Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolska 2020. Nieograniczone możliwości” wyznacza cele, które planowane są do osiągnięcia w perspektywie zakończenia okresu programowania. Przyjęty w niej terytorialny mechanizm realizacji regionalnej polityki rozwoju ma uwzględniać niepowtarzalny charakter danego subregionu, unikalny potencjał oraz specyficzne potrzeby jego mieszkańców i w pełni wykorzystywać możliwości drżące w poszczególnych ośrodkach subregionalnych. Również konstrukcja Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO na lata 2014-2020) zakłada duże wsparcie subregionów. To na poziomie subregionów m.in. przy wsparciu organu doradczego – forum subregionalnego będą konsultowane projekty planowane do dofinansowania.

W zmieniającej się rzeczywistości, strategia jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w regionie, również w obszarze edukacji. Planowane w poszczególnych subregionach działania dotyczące rozwoju kształcenia zawodowego powinny wykorzystywać pozytywne zmiany w zakresie kształcenia zawodowego, które zostały zapoczątkowane w latach 2007 – 2013, między innymi dotyczące wyposażenia szkół i placówek w sprzęt techno-dydaktyczny zakupiony w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym ze środków Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego, projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz innych projektów realizowanych ze środków własnych organów prowadzących. Stąd też istotnym jest, aby bardzo rozważnie zaplanować rozwój tego obszaru kształcenia na kolejne lata. W ramach Osi Priorytetowej 10, działanie 10.2.1 - 10.2.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020 zaplanowano środki na dofinansowanie działań związanych między innymi z tworzeniem oraz rozwojem placówek kształcenia zawodowego nazywanych umownie Centrami Kompetencji Zawodowych (CKZ).

I. Potencjał edukacyjny Subregionów w zakresie kształcenia zawodowego

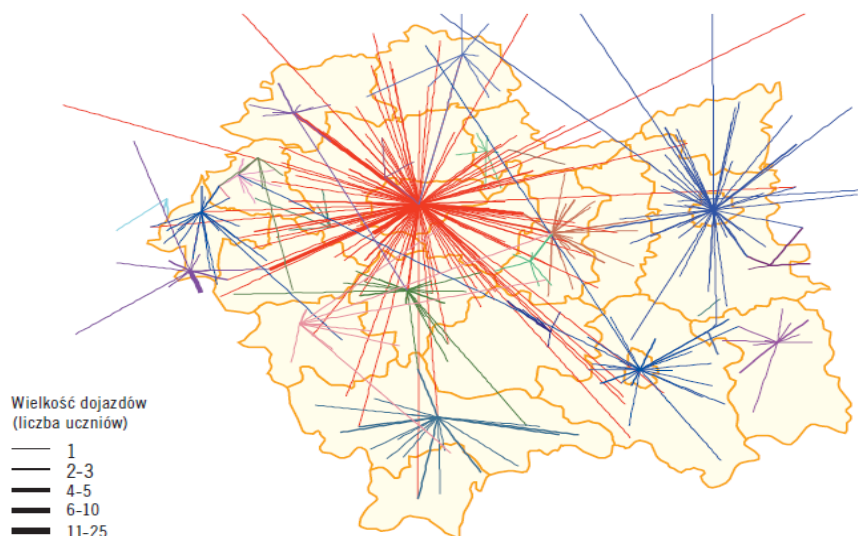
Przesłankami warunkującymi rozwój Centrów Kompetencji Zawodowych w Subregionach w danej branży są między innymi:

1. Uwarunkowania komunikacyjno-logistyczne.
2. Liczba uczniów w rozpoczynających naukę w szkołach zawodowych.
3. Posiadana baza dydaktyczna w danym obszarze kształcenia zawodowego.

4. Funkcjonujące Ośrodki Egzaminacyjne Okręgowej Komisji Edukacyjnej w danym obszarze kształcenia zawodowego.
5. Wyniki egzaminów zewnętrznych.

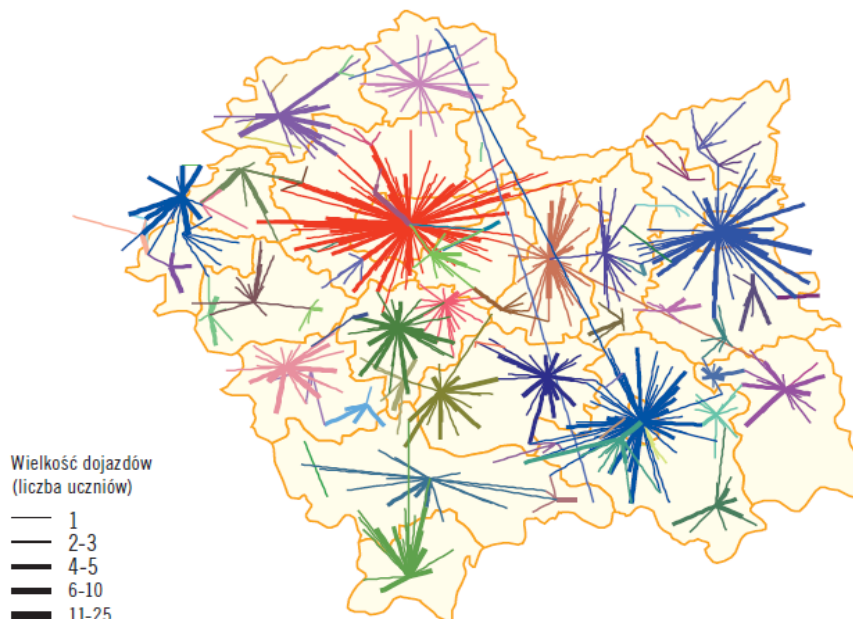
Ad. 1. Uwarunkowania komunikacyjno-logistyczne – z badań przeprowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy w ramach projektu Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie wynika, że dojazdy szkolne uwarunkowane są funkcjonowaniem komunikacji publicznej.

Mapa dojazdów uczniów do szkół policealnych

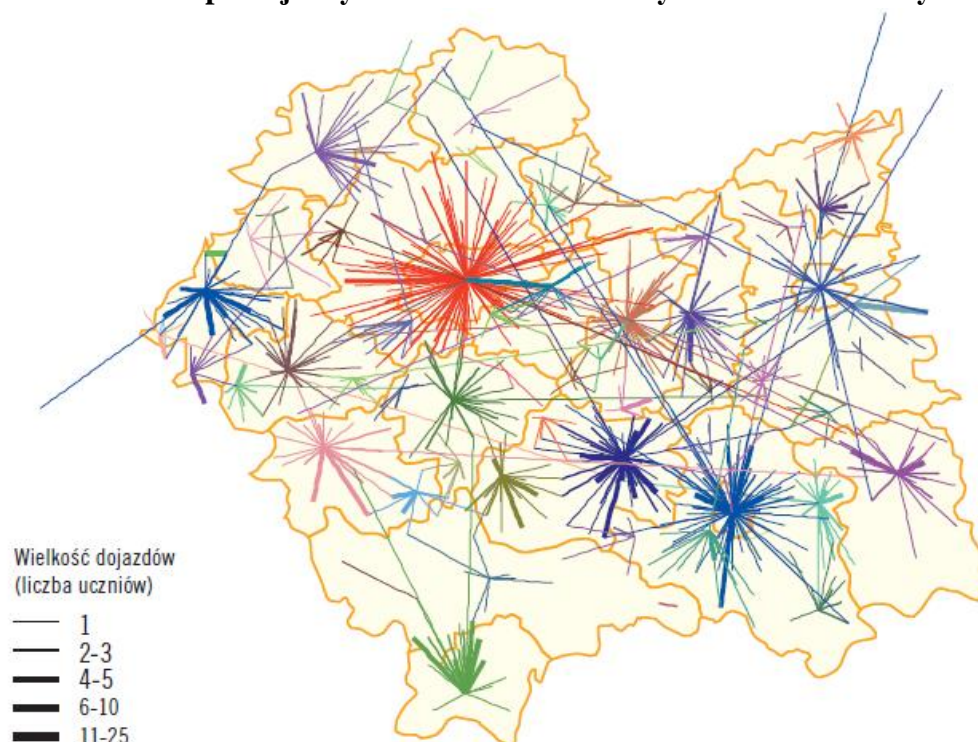
Źródło: Opracowanie WUP w Krakowie „Przestrzenne uwarunkowania karier szkolnych i dalszych losów absolwentów” 2013

Mapa dojazdów uczniów do technikum

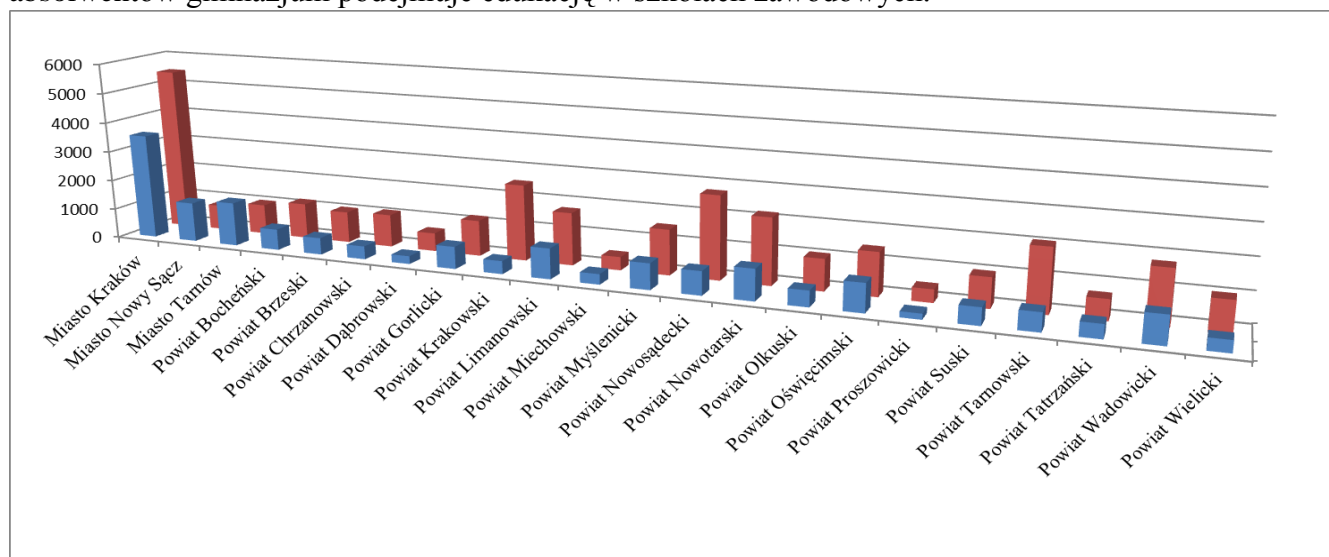
Źródło: Opracowanie WUP w Krakowie „Przestrzenne uwarunkowania karier szkolnych i dalszych losów absolwentów” 2013

Mapa dojazdu uczniów do zasadniczych szkół zawodowych

Źródło: Opracowanie WUP w Krakowie „Przestrzenne uwarunkowania karier szkolnych i dalszych losów absolwentów” 2013

Ad. 2. Liczba uczniów w rozpoczynających naukę w szkołach zawodowych – około 56 % absolwentów gimnazjum podejmuje edukację w szkołach zawodowych.

- Uczniowie, którzy podjęli naukę we wszystkich szkołach zawodowych w 2014 roku
- Uczniowie, kończący gimnazjum w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SIO stan na 30.09.2014 r.

We wszystkich szkołach ponadgimnazjalnych w 2014 roku podjęło naukę 38 360 uczniów i uczennic, dla porównania w roku szkolnym 2013/2014 było ich 40 201 (*Źródło: System Informacji Oświatowej*)

Ad. 3. Posiadana baza dydaktyczna w danym obszarze kształcenia zawodowego – na przestrzeni ostatnich lat organy prowadzące placówki kształcenia zawodowego aktywnie wykorzystywały możliwości pozyskania środków pochodzących z Unii Europejskiej na inwestycje w zakresie wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego i ustawicznego w sprzęt techno-dydaktyczny poprzez realizację projektów w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego MRPO), Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (POKL) oraz ze środków własnych organów prowadzących.

Tabela 1. Wykaz projektów inwestycyjnych w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego

Lp.	Numer	Beneficjent	Tytuł projektu	Wartość całkowita	Dofinansowanie
1.	MRPO.01.01.02-12-464/09	Gmina Miejska Kraków	Przebudowa, modernizacja i doposażenie bazy dydaktycznej Centrum Kształcenia Praktycznego w Krakowie.	5 135 819,96 zł	3 595 073,97 zł
2.	MRPO.01.01.02-12-465/09	Gmina Miejska Kraków	Poprawa warunków oraz jakości kształcenia zawodowego poprzez zakup sprzętu i modernizację pracowni w Zespole Szkół Łączności w Krakowie.	3 965 232,27 zł	2 688 720,45 zł
3.	MRPO.01.01.02-12-466/09	Gmina Miejska Kraków	Poprawa warunków kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Gastronomicznych Nr 1 w Krakowie poprzez unowocześnienie pracowni nauki zawodu.	81 585,34 zł	56 059,78 zł
4.	MRPO.01.01.02-12-467/09	Gmina Miejska Kraków	Modernizacja i doposażenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego Zespołu Szkół Poligraficzno-Księgarskich im. Zenona Klemensiewicza w Krakowie	3 984 787,54 zł	2 771 178,09 zł
5.	MRPO.01.01.02-12-470/09	Gmina Miejska Kraków	„Wdrożenie nowoczesnych technologii w procesie nauczania zawodu poprzez wyposażenie pracowni w Zespole Szkół nr 1 w Krakowie”	2 616 545,67 zł	1 831 581,96 zł

6.	MRPO.01.01.02-12-471/09	Gmina Miejska Kraków	Modernizacja i doposażenie pracowni samochodowych dla kształcenia zawodowego w Zespole Szkół Mechanicznych nr 2 w Krakowie	1 335 030,00 zł	934 521,00 zł
7.	MRPO.01.01.02-12-474/09	Gmina Niepołomice	Powstanie Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego (ODiDZ) przy ZSZ w Niepołomicach - Utworzenie pracowni kształcenia zawodowego	635 526,83 zł	373 328,78 zł
8.	MRPO.01.01.02-12-481/09	Powiat Bocheński	Modernizacja i wyposażenie bazy dydaktycznej szkolnictwa zawodowego subregionu bocheńsko-brzeskiego	2 647 627,94 zł	1 801 480,77 zł
9.	MRPO.01.01.02-12-477/09	Powiat Chrzanowski	Rozwój Powiatowego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Chrzanowie, ul. Focha 3 - poprzez modernizację, adaptację i wyposażenie istniejących pomieszczeń	1 366 853,24 zł	440 868,70 zł
10.	MRPO.01.01.02-12-482/09	Powiat Gorlicki	Modernizacja Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Gorlicach jako wzmocnienie oferty Południowomałopolskiej Sieci Edukacji Zawodowej.	3 909 100,00 zł	2 730 000,00 zł
11.	MRPO.01.01.02-12-469/09	Powiat Limanowski	Przebudowa i wyposażenie placówek kształcenia zawodowego powiatu limanowskiego jako wzmocnienie oferty Południowomałopolskiej Sieci Edukacji Zawodowej	3 524 240,39 zł	2 418 095,90 zł
12.	MRPO.01.01.02-12-462/09	Powiat Myślenicki	Modernizacja bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego Szkół Ponadgimnazjalnych Powiatu Myślenickiego	3 490 700,65 zł	2 433 651,39 zł
13.	MRPO.01.01.02-12-480/09	Powiat Nowosądecki	Rozbudowa i wyposażenie CKUiP w Marcinkowicach i Grybowie jako wzmocnienie oferty Południowomałopolskiej Sieci Edukacji Zawodowej.	2 449 793,67 zł	1 584 464,83 zł
14.	MRPO.01.01.02-12-478/09	Powiat Nowotarski	Rozbudowa i wyposażenie CKUiP przy Zespole Szkół Technicznych w Nowym Targu jako wzmocnienie oferty Południowomałopolskiej Sieci Edukacji Zawodowej.	5 573 257,41 zł	2 999 981,29 zł

15.	MRPO.01.01.02-12-483/09	Powiat Nowotarski	Stworzenie nowoczesnej bazy techniczno-dydaktycznej dla potrzeb kształcenia młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną.	916 103,92 zł	604 460,88 zł
16.	MRPO.01.01.02-12-463/09	Powiat Olkuski	Rozbudowa i wyposażenie Centrum Kształcenia Ustawicznego i Kształcenia Zawodowego w Olkuszu.	8 611 017,36 zł	3 604 175,84 zł
17.	MRPO.01.01.02-12-484/09	Powiat Oświęcimski	Centrum Kształcenia Praktycznego w Oświęcimiu	2 594 209,59 zł	1 762 196,44 zł
18.	MRPO.01.01.02-12-457/09	Powiat Tarnowski	Rozbudowa i doposażenie infrastruktury dydaktycznej szkół zawodowych w Ciężkowicach i w Zakliczynie	938 468,55 zł	455 844,60 zł
19.	MRPO.01.01.02-12-475/09	Powiat Tatrzański	Modernizacja i wyposażenie CKPiU w Zakopanem jako wzmocnienie oferty Południowomałopolskiej Sieci Edukacji Zawodowej.	4 016 771,10 zł	1 534 925,00 zł
20.	MRPO.01.01.02-12-476/09	Powiat Wielicki	Wyposażenie Zespołu Szkół Zawodowych w Wieliczce	2 500 000,00 zł	1 434 426,00 zł
21.	W wykazie Indykatorywnych Projektów Kluczowych dla MRPO	Województwo Małopolskie	Modernizacja budynków Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych - Małopolska Szkoła Gościnności w Myślenicach	14 983 019,00 zł	12 735 566,00 zł
22.	W wykazie Indykatorywnych Projektów Kluczowych dla MRPO	Gmina Miasta Tarnowa	Centrum Kształcenia Budowlanego w Zespole Szkół Budowlanych w Tarnowie	4 482 680,00 zł	3 137 876,00 zł
23.	MRPO.01.01.02-12-072/14	Powiat Brzeski	Modernizacja i wyposażenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu brzeskiego	563 183,93 zł	478 288,13 zł
24.	MRPO.01.01.02-12-080/14	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	Modernizacja bazy dydaktycznej w Zespole Szkół Łączności w Krakowie	399 995,38 zł	339 996,07 zł
25.	MRPO.01.01.02-12-089/14	Powiat Proszowski	Podniesienie szans młodych ludzi na rynku pracy poprzez uruchomienie kształcenia w zakresie grafiki komputerowej w ZS w Piotrkowicach Małych	226 100,00 zł	185 810,00 zł

26.	MRPO.01.01.02-12-069/14	Powiat Oświęcimski - Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu	Rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w jednostkach oświatowych Powiatu Oświęcimskiego	1 404 828,24 zł	1 194 104,00 zł
27.	MRPO.01.01.02-12-097/14	Powiat Gorlicki	Podniesienie standardów kształcenia zawodowego w powiecie gorlickim poprzez doposażenie sprzętowe CKPiU w Gorlicach	437 604,00 zł	371 963,40 zł
28.	MRPO.01.01.02-12-068/14	Towarzystwo Salezjańskie Inspektoria Krakowska p.w. św. Jacka	Rozwój kształcenia zawodowego i ustawicznego poprzez modernizację i doposażenie bazy dydaktycznej ZSZ Towarzystwa Salezjańskiego w Oświęcimiu	1 329 130,57 zł	1 129 760,99 zł
29.	MRPO.01.01.02-12-076/14	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	Modernizacja sieci kształcenia zawodowego poprzez doposażenie i unowocześnienie bazy dydaktycznej Centrum Kształcenia Praktycznego w Krakowie	783 000,00 zł	665 550,00 zł
30.	MRPO.01.01.02-12-098/14	Województwo Małopolskie	Doposażenie bazy dydaktycznej wybranych szkół i placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Województwo Małopolskie	587 300,75 zł	499 205,63 zł
31.	MRPO.01.01.02-12-093/14	Powiat Chrzanowski	Rozwój kształcenia zawodowego i ustawicznego w powiecie chrzanowskim poprzez wyposażenie pracowni nauki zawodów w powiatowych jednostkach oświatowych	2 336 420,95 zł	1 928 893,91 zł
32.	MRPO.01.01.02-12-088/14	Powiat Dąbrowski	Modernizacja i doposażenie infrastruktury dydaktycznej Powiatowego Centrum Edukacji i Kompetencji Zawodowych w Szczucinie	1 746 291,87 zł	1 484 348,09 zł
33.	MRPO.01.01.02-12-073/14	Powiat Nowosądecki	Modernizacja infrastruktury kształcenia zawodowego i ustawicznego w Zespole Szkół Zawodowych w Grybowie	3 022 520,83 zł	2 545 376,96 zł

34.	MRPO.01.01.02-12-078/14	Gmina Miejska Kraków	Modernizacja pracowni wiertniczej i płynów wiertniczych w Zespole Szkół Zawodowych Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa w Krakowie	411 600,00 zł	349 860,00 zł
35.	MRPO.01.01.02-12-070/14	Gmina Niepołomice	„Utworzenie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Niepołomicach – powstanie pracowni kształcenia zawodowego w branży mechanicznej”	1 540 436,24 zł	1 309 370,80 zł
36.	MRPO.01.01.02-12-075/14	Gmina Miejska Kraków	Modernizacja i doposażenie bazy dydaktycznej kształcenia zawodowego Zespołu Szkół Mechanicznych Nr 1 w Krakowie	418 782,68 zł	355 965,28 zł
37.	MRPO.01.01.02-12-071/14	Gmina Łąpsze Niżne	Doposażenie bazy dydaktycznej ZPO w Niedzicy w nowoczesny sprzęt do zajęć zawodowych	161 817,00 zł	127 089,45 zł
38.	MRPO.01.01.02-12-090/14	Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego w Bochni	Wyposażenie bazy dydaktycznej Niepublicznej Placówki Kształcenia Ustawicznego w Bochni	120 200,00 zł	102 170,00 zł
39.	MRPO.01.01.02-12-091/14	Powiat Bocheński	Modernizacja i wyposażenie bazy dydaktycznej szkolnictwa zawodowego dla Zespołu Szkół Nr 1, Zespołu Szkół Nr 2 i Zespołu Szkół Nr 3 w Bochni	694 000,00 zł	589 900,00 zł
40.	MRPO.01.01.02-12-079/14	Gmina Miejska Kraków – Urząd Miasta Krakowa	Poprawa jakości kształcenia zawodowego przez modernizację i doposażenie w sprzęt dydaktyczny pracowni chemicznych w Zespole Szkół Chemicznych	440 000,00 zł	374 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dotyczących przyjętych do realizacji projektów w ramach MRPO (stan na wrzesień 2015 rok)

Łącznie na rozwój infrastruktury kształcenia zawodowego w Małopolsce w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w latach 2009-2015 przeznaczono około 96 000 000 zł, w tym dofinansowanie w ramach środków pochodzących z Unii Europejskiej wybranych projektów stanowi ponad 65 000 000 zł.

Realizacja projektów infrastrukturalnych dofinansowanych w ramach MRPO
na terenie Województwa Małopolskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dotyczących przyjętych do realizacji projektów w ramach MRPO (stan na wrzesień 2015 rok)

Ponadto w ramach realizowanego w latach 2010-2015 projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na działania związane z wyposażeniem szkół i placówek w sprzęt i pomoce dydaktyczne (zakupy objęte cross-financingiem) przeznaczono 15 000 000 zł.

Łącznie na inwestycje w bazę kształcenia zawodowego z MRPO i POKL w latach 2007-2015 przeznaczono ponad 100 mln zł

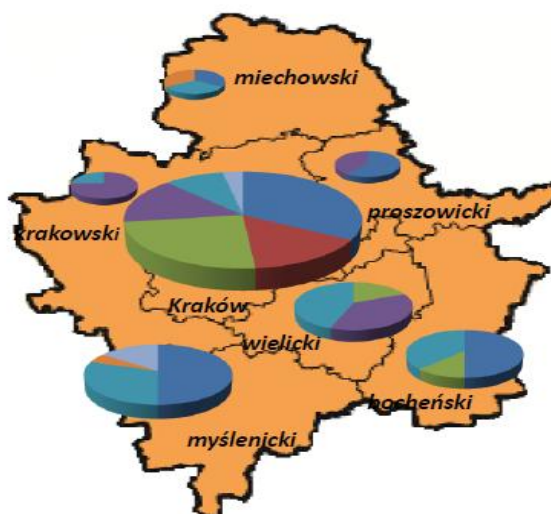
Tabela 2 Środki finansowe przeznaczone na poprawę bazy kształcenia zawodowego w projektach realizowanych w ramach MRPO oraz projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” realizowanego w ramach POKL w latach 2009-2015.

Lp.	Obszar	MRPO Wartość całkowita projektów inwestycyjnych	POKL "Modernizacji Kształcenia Zawodowego w Małopolsce" (zakupy objęte cross- financingiem)	Kwota ogółem
1	Gmina Miejska Kraków	19 572 379 zł	2 216 909 zł	21 789 288 zł
2	Miasto Nowy Sącz	0 zł	1 027 317 zł	1 027 317 zł
3	Gmina Miasta Tarnowa	4 482 680 zł	914 303 zł	5 396 983 zł
4	Powiat Bocheński	3 461 828 zł	314 516 zł	3 776 344 zł
5	Powiat Brzeski	563 184 zł	551 338 zł	1 114 522 zł
6	Powiat Chrzanowski	3 703 274 zł	385 836 zł	4 089 110 zł
7	Powiat Dąbrowski	1 746 292 zł	217 365 zł	1 963 657 zł
8	Powiat Gorlicki	4 346 704 zł	828 101 zł	5 174 805 zł
9	Powiat Krakowski	0 zł	411 931 zł	411 931 zł
10	Powiat Limanowski	3 524 240 zł	810 038 zł	4 334 278 zł
11	Powiat Miechowski	0 zł	325 437 zł	325 437 zł
12	Powiat Myślenicki	3 490 701 zł	803 337 zł	4 294 038 zł
13	Powiat Nowosądecki	5 472 315 zł	946 158 zł	6 418 472 zł
14	Powiat Nowotarski	6 651 178 zł	708 487 zł	7 359 665 zł
15	Powiat Olkuski	8 611 017 zł	577 598 zł	9 188 616 zł
16	Powiat Oświęcimski	5 328 168 zł	635 308 zł	5 963 476 zł
17	Powiat Proszowicki	226 100 zł	132 035 zł	358 135 zł
18	Powiat Suski	0 zł	311 584 zł	311 584 zł
19	Powiat Tarnowski	938 469 zł	758 037 zł	1 696 505 zł
20	Powiat Tatrzański	4 016 771 zł	250 944 zł	4 267 716 zł
21	Powiat Wadowicki	0 zł	931 204 zł	931 204 zł
22	Powiat Wielicki	4 675 963 zł	358 591 zł	5 034 554 zł
23	Województwo Małopolskie	15 570 320 zł	587 125 zł	16 157 444 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dotyczących przyjętych do realizacji projektów w ramach MRPO i POKL (stan na wrzesień 2015 rok)

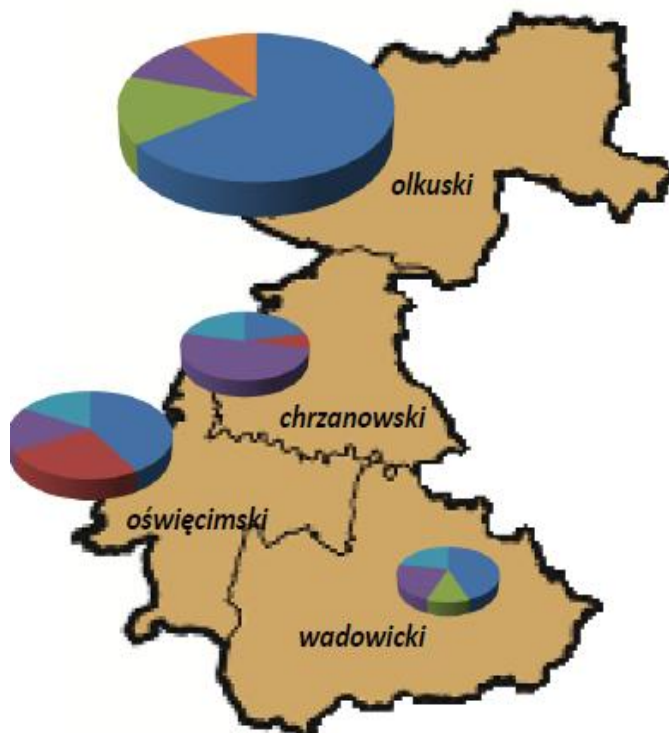
Wsparcie bazy kształcenia zawodowego koncentruje się zazwyczaj w miastach powiatowych.

- mechaniczno-mechatroniczna
- budowlana
- informatyczno-elektroniczna
- usługowa
- turystyczno-gastronomiczna
- rolno-przetwórcza
- społeczno-medyczna

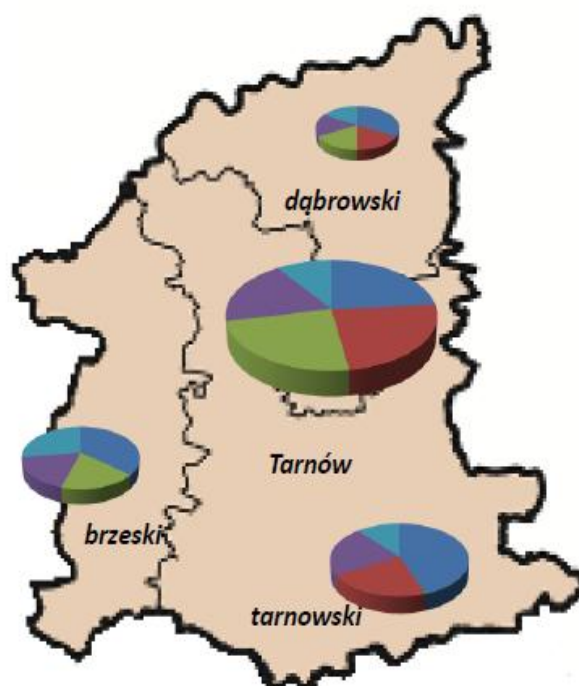

Krakowski Obszar Metropolitalny

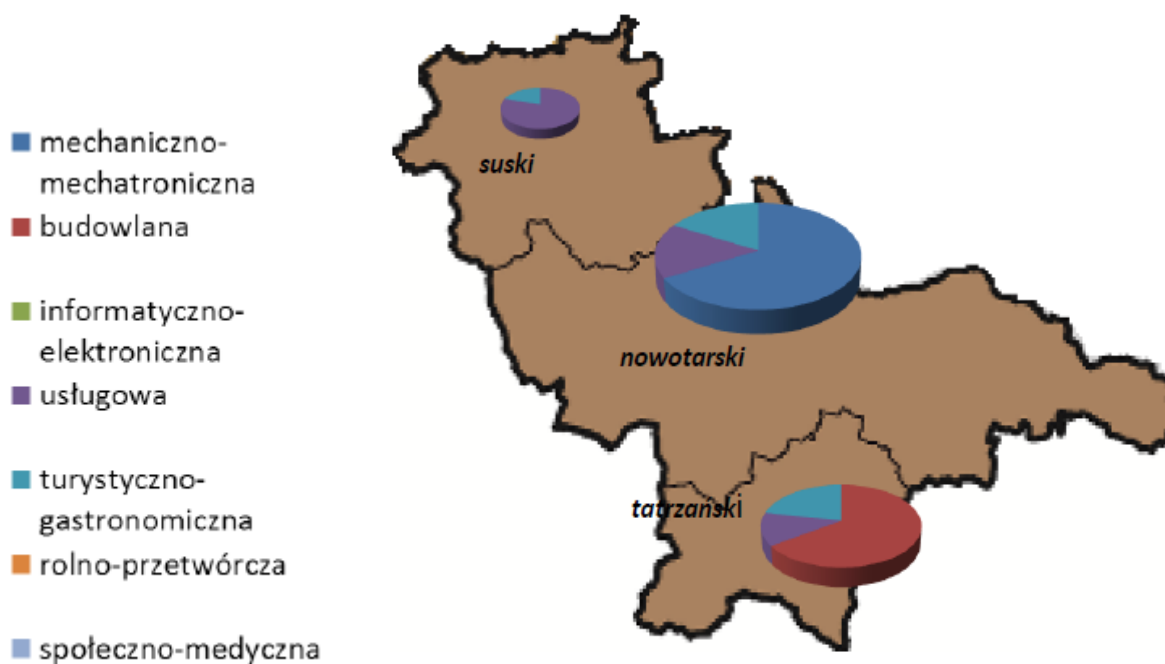
Małopolska Zachodnia

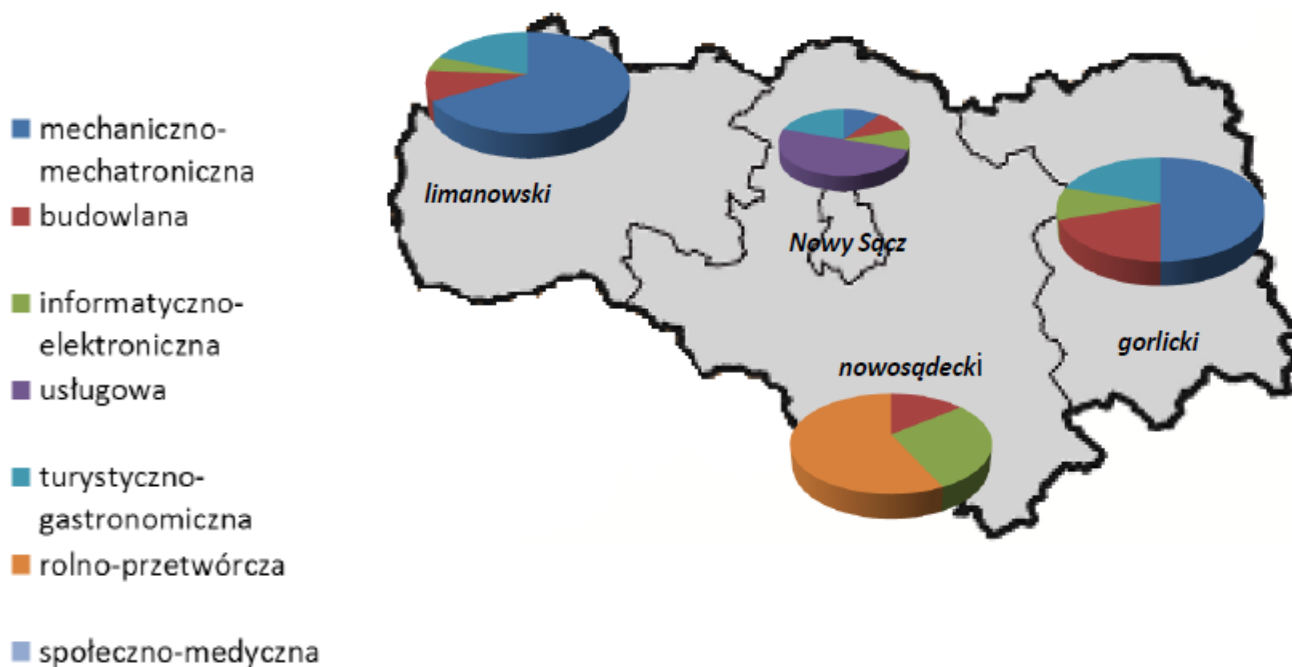
Subregion Tarnowski

Subregion Podhalański

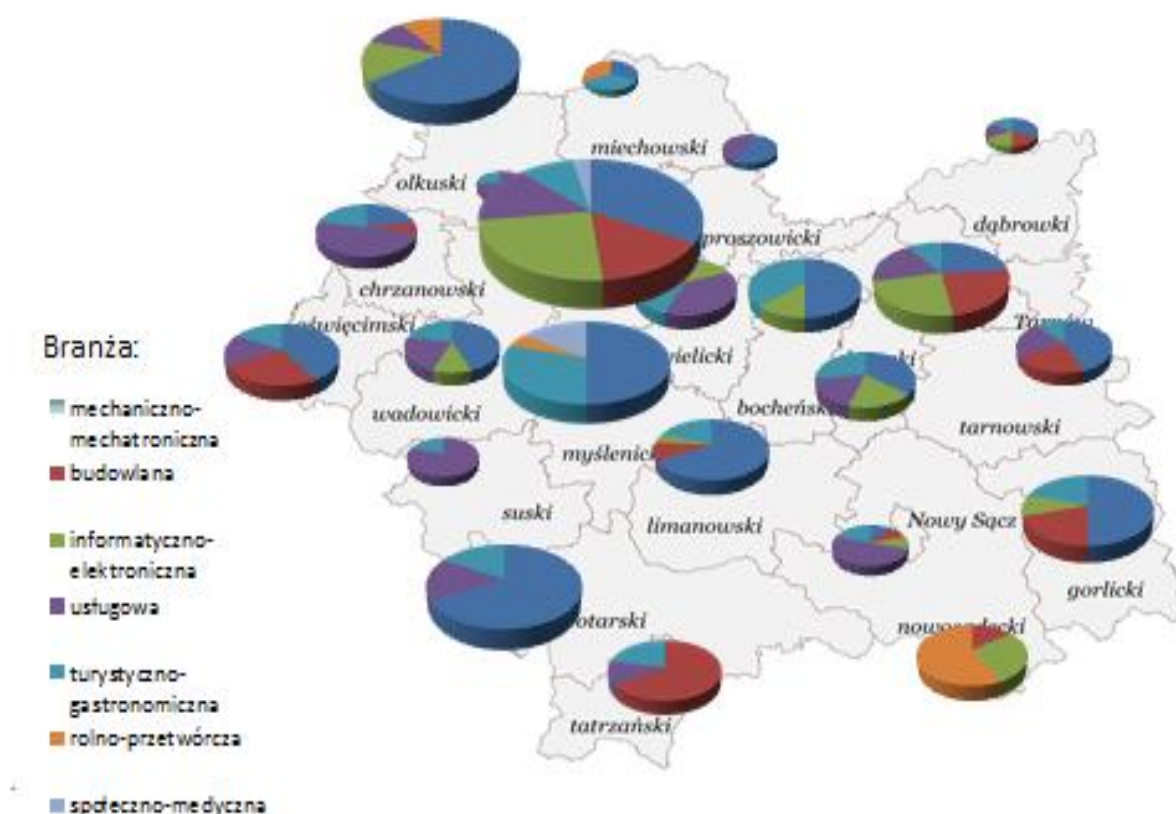

Subregion Sądecki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPO i POKL

Wsparcie bazy kształcenia zawodowego na terenie Województwa Małopolskiego

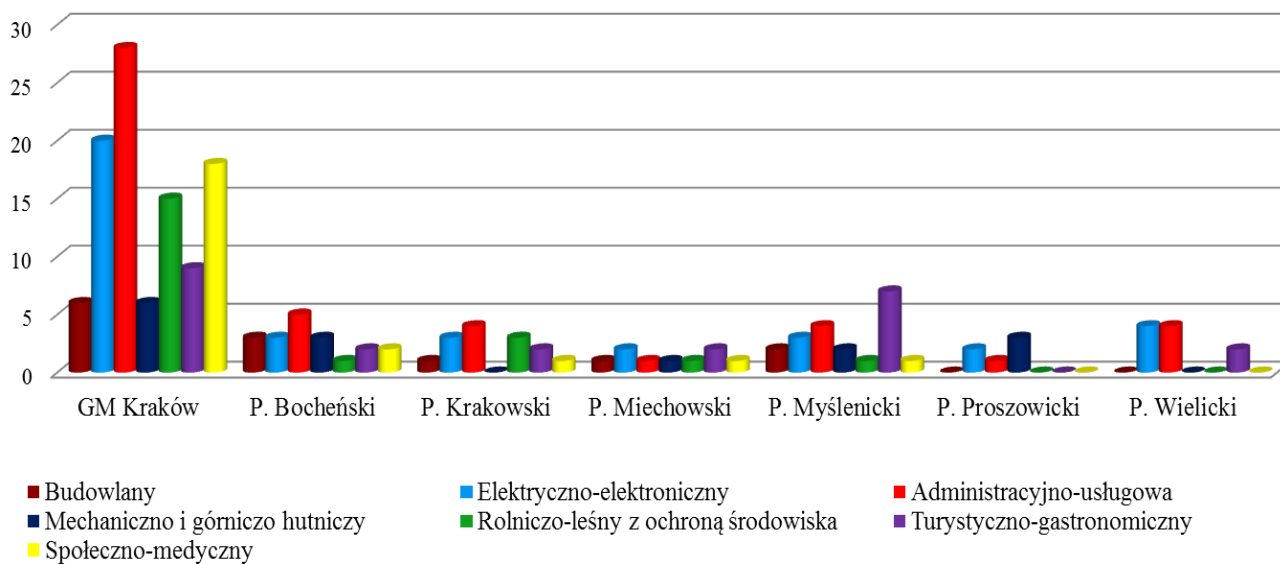
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPO i POKL

Ad. 4. Funkcjonujące Ośrodki Egzaminacyjne OKE w danym obszarze kształcenia zawodowego – zapewniają warunki do samodzielnego wykonywania zadań egzaminacyjnych przez zdających.

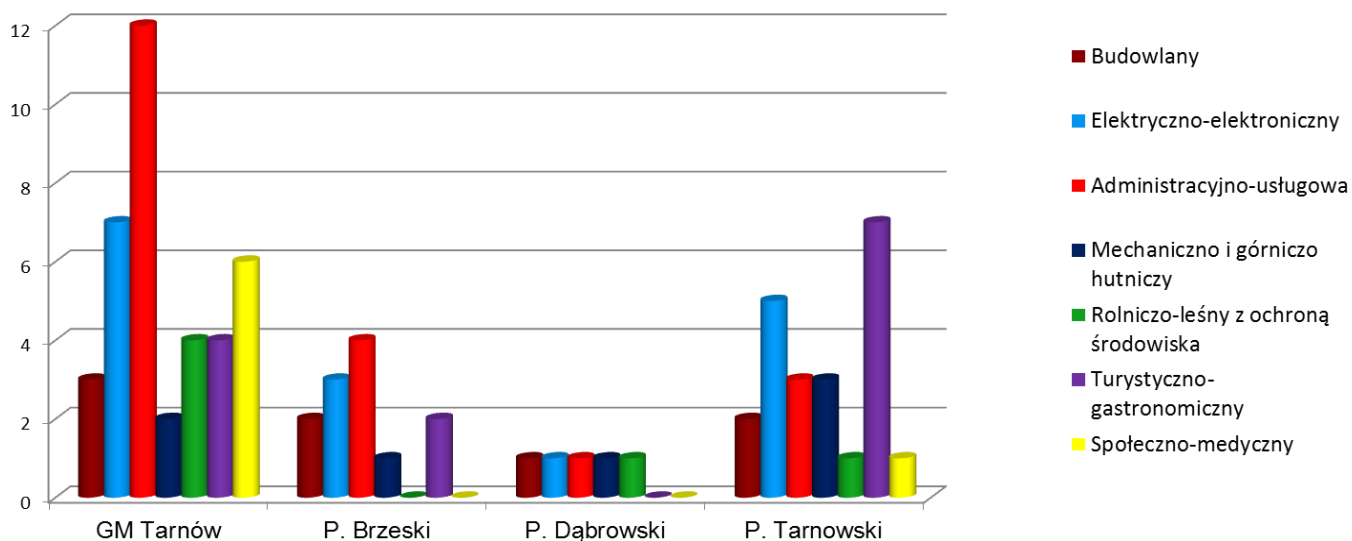
Pod uwagę wzięto Ośrodki Egzaminacyjne, w których rezultatem wykonania zadania egzaminacyjnego w 2015 roku była zarówno dokumentacja jak i wyrób lub usługa - jako wyposażenie potrzebny był odpowiedni sprzęt.

Liczba funkcjonujących Ośrodków Egzaminacyjnych w poszczególnych Subregionach w podziale na poszczególne branże przedstawia się następująco:

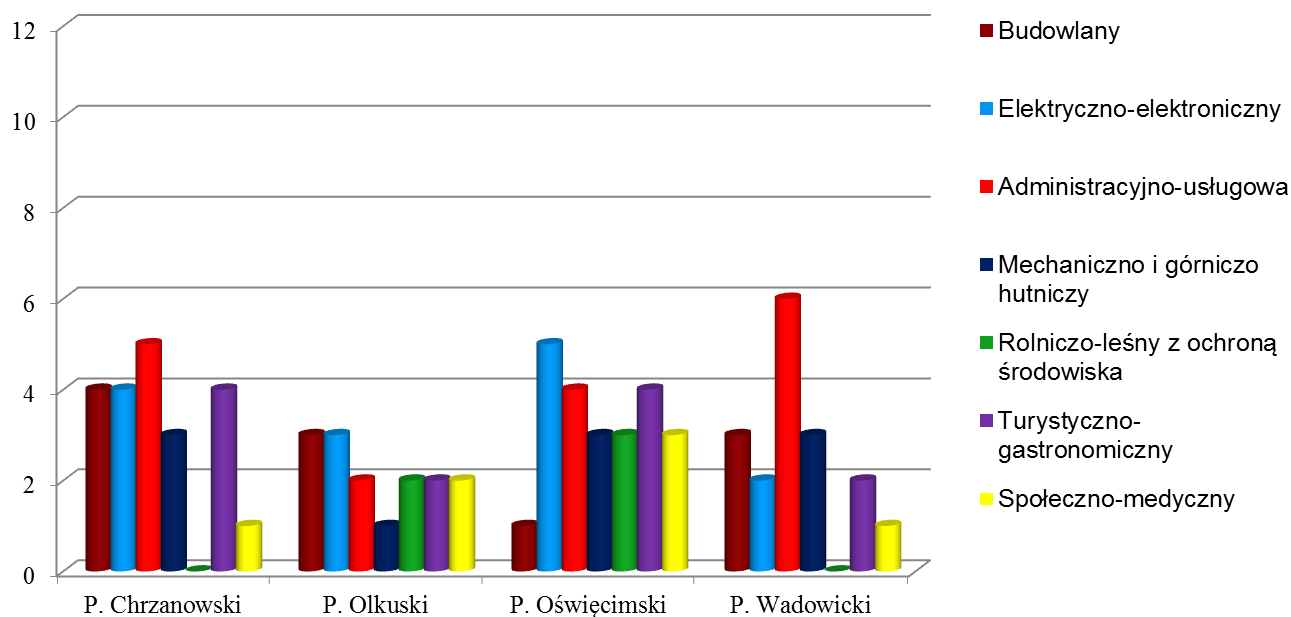
Krakowski Obszar Metropolitalny

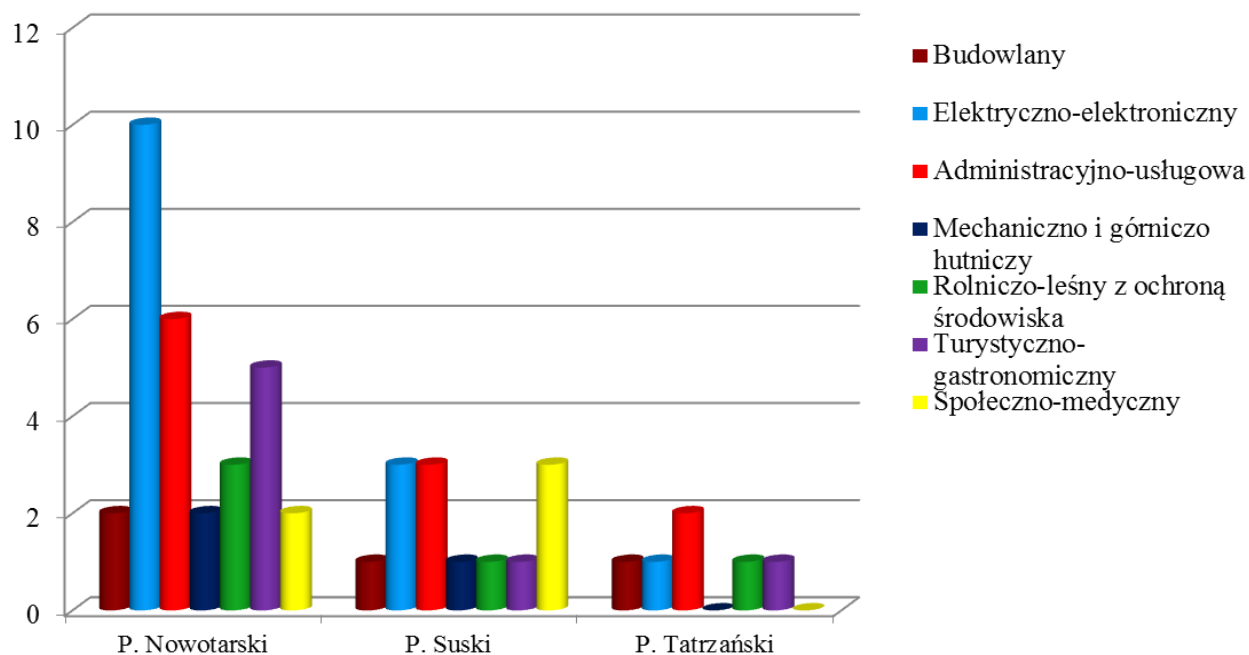
Subregion Tarnowski

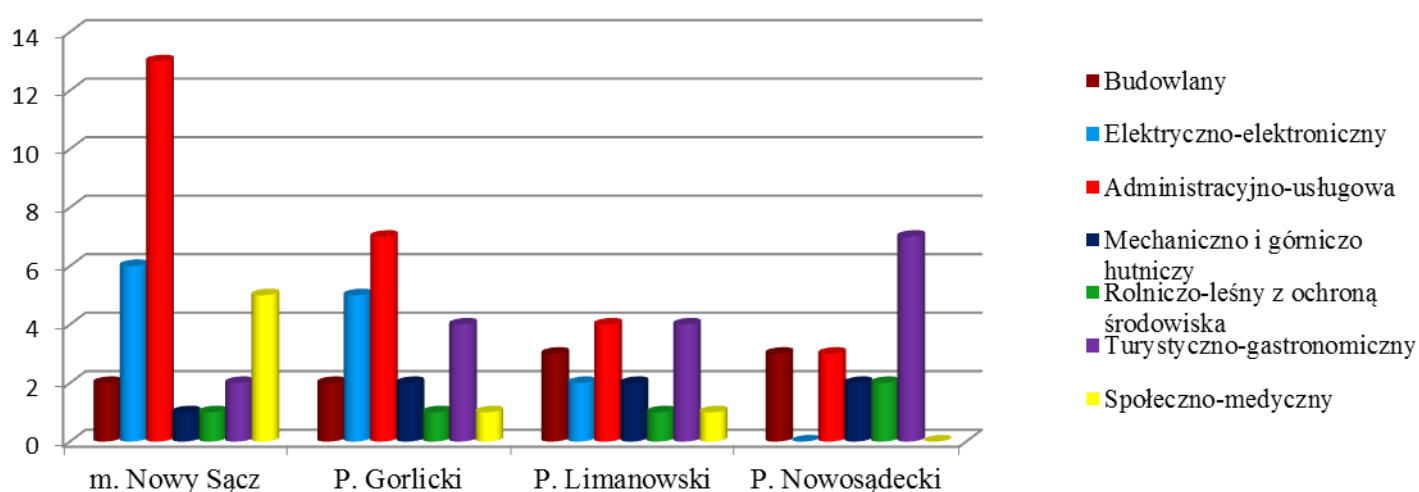
Małopolska Zachodnia

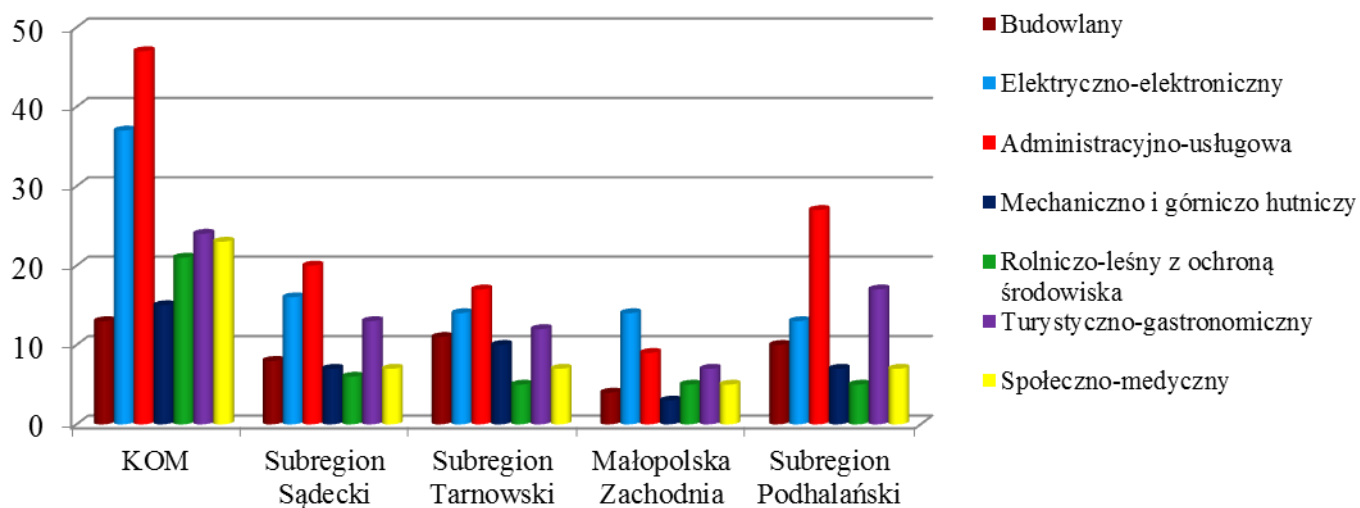
Subregion Podhalański

Subregion Sądecki

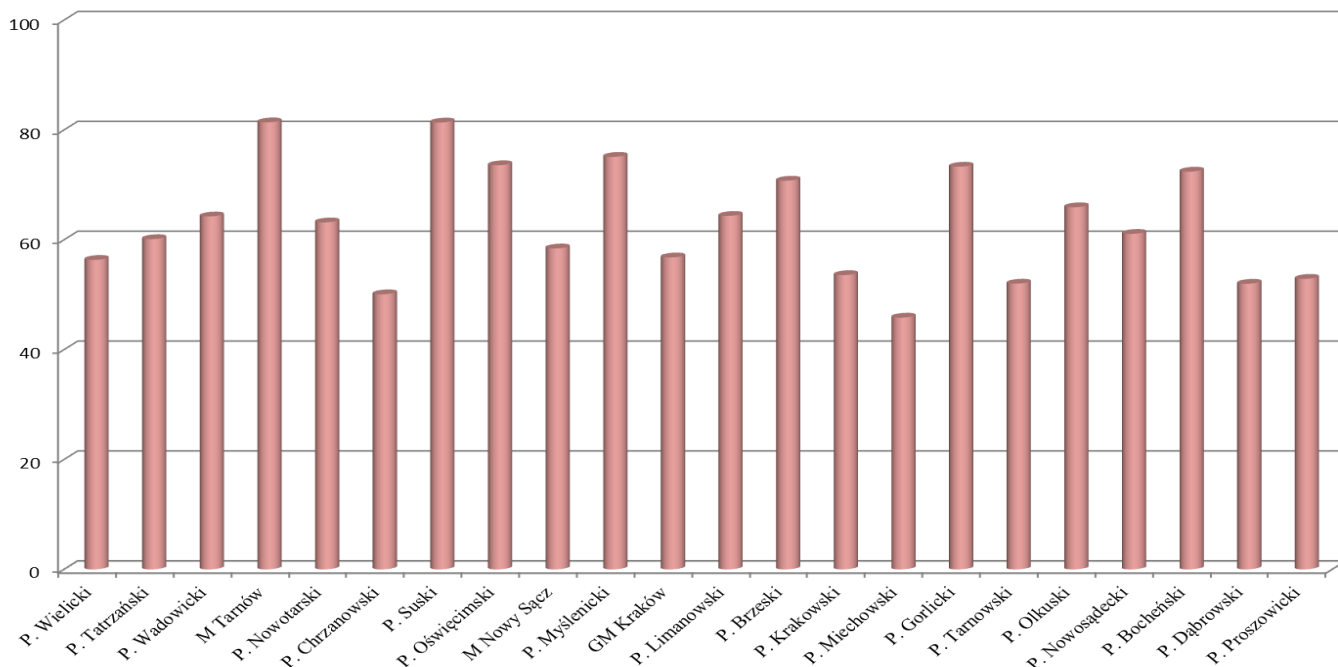
Biorąc pod uwagę całe Województwo Małopolskie najwięcej Ośrodków Egzaminacyjnych jest w Krakowskim Obszarze Mertopolitalnym.

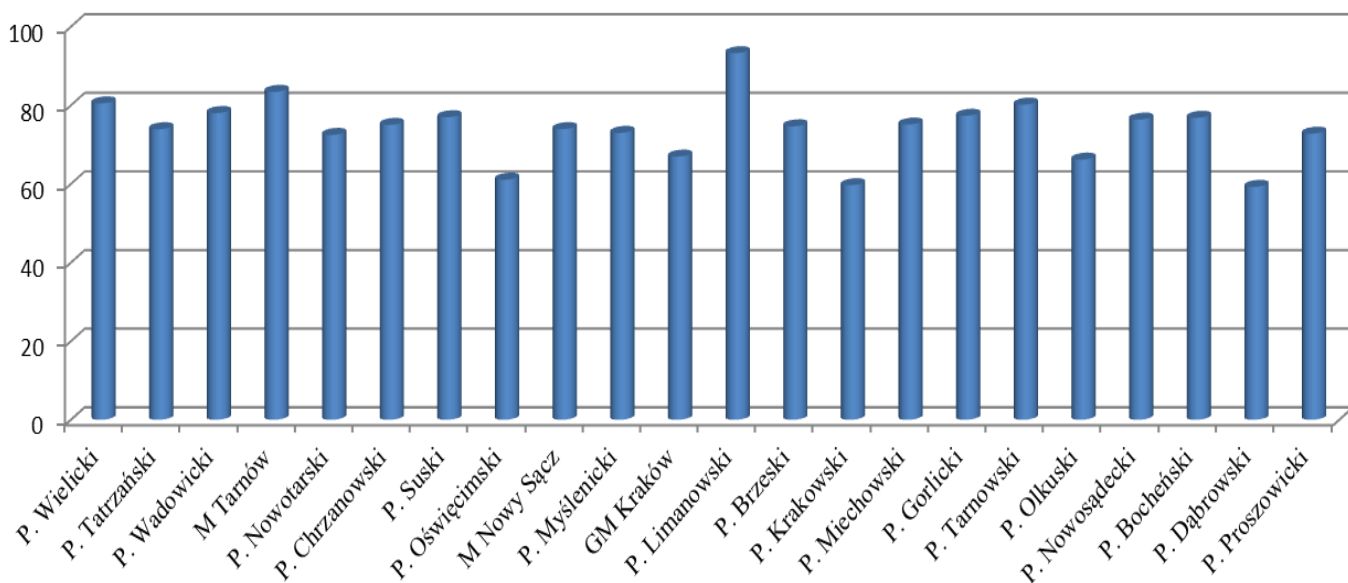
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE w Krakowie za rok 2015

Ad. 5. Wyniki egzaminów zewnętrznych, które odbywają się według jednolitej formuły w całym kraju (Źródło: opracowanie na podstawie danych OKE za rok 2015)

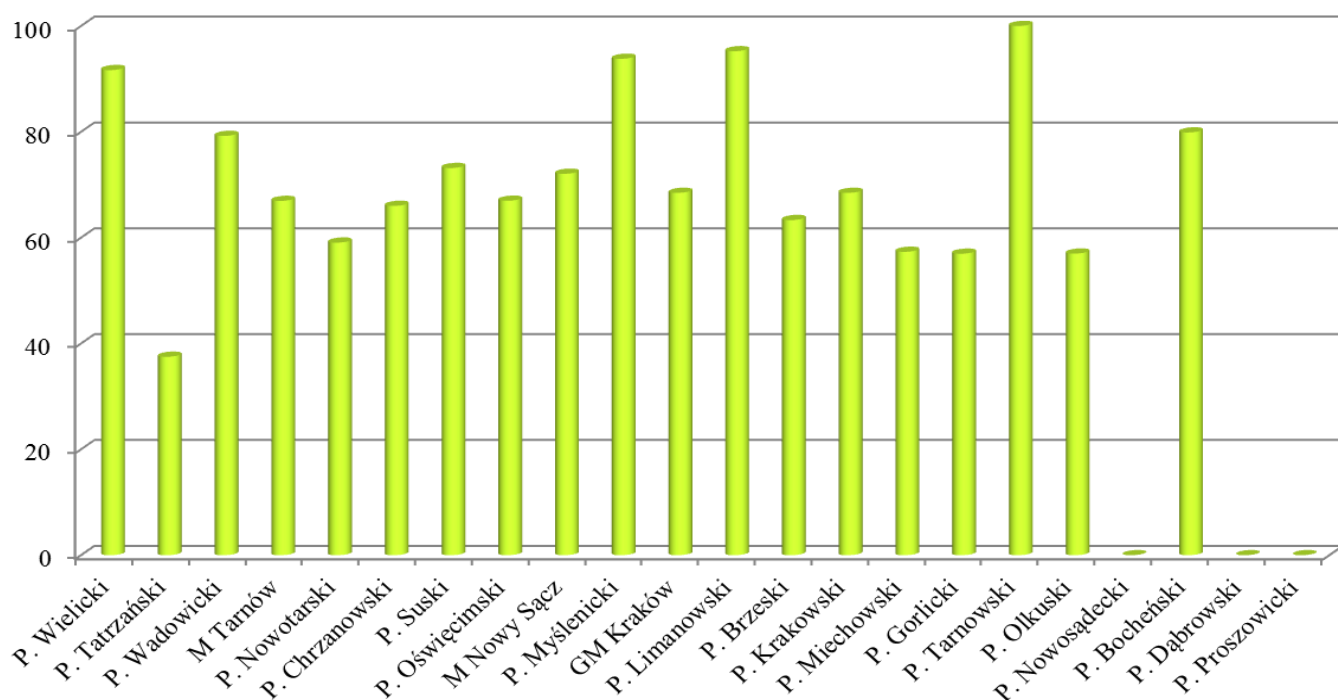
Zasadnicze Szkoły Zawodowe

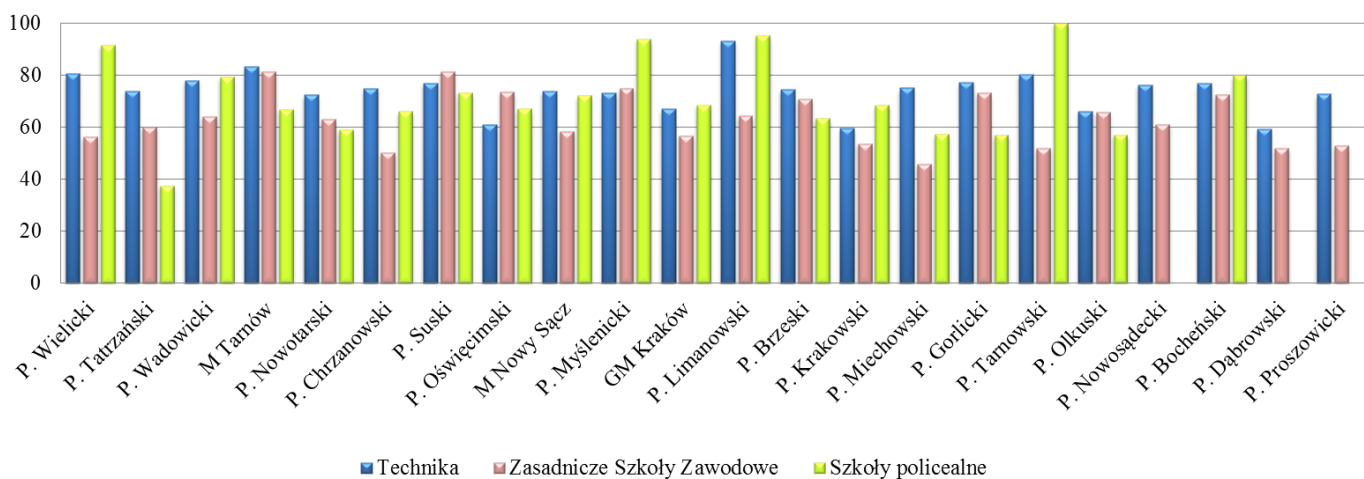
Technika

Szkoły Policealne

Zdawalność egzaminów zawodowych w zawodach robotniczych i technicznych jest zróżnicowana.

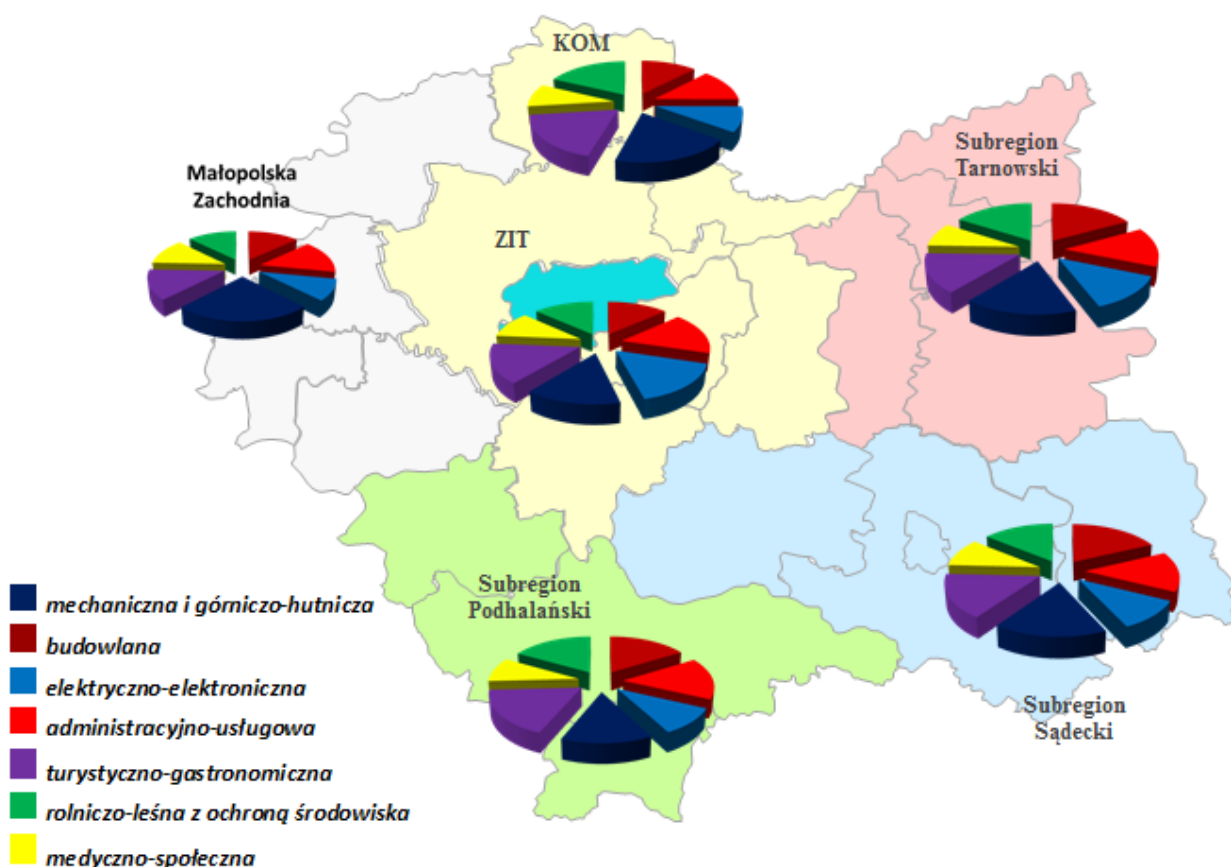

Źródło: Opracowanie na podstawie danych OKE za rok 2015

Biorąc pod uwagę znaczenie powyższych uwarunkowań i jednocześnie bazując na doświadczeniach realizowanego projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” przypisano wymienionym przesłankom wagi:

- posiadana baza dydaktyczna 0,3
- liczba uczniów w branży 0,3
- wyniki egzaminów zewnętrznych 0,1
- uwarunkowania komunikacyjno-logistyczne 0,2
- funkcjonujące ośrodki egzaminacyjne 0,1

W wyniku przeprowadzonej analizy określono potencjał edukacyjny w obszarze kształcenia zawodowego na terenie Województwa Małopolskiego z podziałem na ZIT oraz poszczególne Subregiony. Wyniki analizy obrazuje poniższa mapa.

Potencjał edukacyjny Małopolski w obszarze kształcenia zawodowego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPO i POKL, GUS, WUP, OKE

Wskazane branże stanowią obszary kształcenia zawodowego zgodne z obowiązującym *Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach. Potencjał edukacyjny w każdej z branż, w oparciu o uwarunkowania i przypisane im wagi w ZIT oraz w poszczególnych Subregionach kształtuje się następująco:*

Subregion	Lp.	Obszary kształcenia zawodowego	Procentowy udział branży w kształceniu zawodowym	Symulowana max liczba centrów
ZIT (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 17 000)	1	Administracyjno-usługowa	16,5%	8 - 9
	2	Elektryczno-elektroniczna	16,2%	
	3	Turystyczno-gastronomiczna	15,6%	
	4	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	14,8%	
	5	Budowlana	13,3%	
	6	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	13,2%	
	7	Medyczno-społeczna	10,5%	
Krakowski Obszar Metropolitalny (bez ZIT) (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 9 000)	1	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	19,4%	4 - 5
	2	Turystyczno-gastronomiczna	18,5%	
	3	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	18,0%	
	4	Administracyjno-usługowa	12,8%	
	5	Budowlana	12,3%	
	6	Elektryczno-elektroniczna	9,9%	
	7	Medyczno-społeczna	9,1%	
Subregion Sąddecki (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 13 000)	1	Budowlana	18,0%	6 - 7
	2	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	16,9%	
	3	Turystyczno-gastronomiczna	15,9%	
	4	Administracyjno-usługowa	14,3%	
	5	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	14,1%	
	6	Elektryczno-elektroniczna	10,7%	
	7	Medyczno-społeczna	10,1%	
Subregion Tarnowski (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 11 000)	1	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	17,0%	5 - 6
	2	Budowlana	17,0%	

	3	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	16,1%	
	4	Turystyczno-gastronomiczna	14,3%	
	5	Administracyjno-usługowa	14,2%	
	6	Elektryczno-elektroniczna	12,9%	
	7	Medyczno-społeczna	8,5%	
Małopolska Zachodnia (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 10 500)	1	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	24,6%	5 - 6
	2	Administracyjno-usługowa	15,0%	
	3	Turystyczno-gastronomiczna	13,4%	
	4	Budowlana	13,1%	
	5	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	12,5%	
	6	Medyczno-społeczna	11,9%	
	7	Elektryczno-elektroniczna	9,5%	
Subregion Podhalański (przybliżona liczba uczniów w szkołach zawodowych ok. 7 000)	1	Turystyczno-gastronomiczna	17,9%	3 - 4
	2	Rolniczo-leśna z ochroną środowiska	16,7%	
	3	Budowlana	16,1%	
	4	Administracyjno-usługowa	15,8%	
	5	Mechaniczna i górnictwo hutnicza	14,2%	
	6	Elektryczno-elektroniczna	10,2%	
	7	Medyczno-społeczna	9,1%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPO i POKL, GUS, WUP, OKE

Symulacja liczby CKZ w poszczególnych Subregionach przeprowadzona została w oparciu o przybliżoną liczbę uczniów szkół zawodowych na danym terenie oraz w oparciu o liczbę uczniów, którzy są lub będą potencjalnymi uczniami szkół/placówek na bazie których powstanie CKZ i/lub szkół współpracujących z CKZ kształcących w zawodach sklasyfikowanych w wybranym przez CKZ obszarze kształcenia zawodowego. Biorąc pod uwagę konieczności zapewnienia odpowiednich warunków kształcenia i wychowania młodzieży, jak również zadania, jakie przypisane będą Centrum Kompetencji Zawodowych należy zwrócić uwagę na możliwości organizacyjne ww. placówki. Orientacyjna liczba uczniów, którzy skorzystają z nauki oraz oferowanych w danym obszarze form wsparcia przypadająca na jedno CKZ realizujące zadania tożsame z zadaniami CKZiU w ciągu jednego roku szkolnego powinna kształtować się na poziomie ok. 1500 – 2 000 uczniów.

II. Potencjał gospodarczy regionu

Dla zapewnienia skuteczności interwencji, wsparcie w obszarze kształcenia zawodowego powinno stanowić spójną koncepcję związaną z rozwojem gospodarczym regionu i poszczególnych subregionów. Zasadniczym dokumentem określającym cele i priorytety rozwoju w wymiarze społecznym i gospodarczym jest *Subregionalny Program Rozwoju do roku 2020* (SPR), który stanowi główny instrument służący wdrożeniu zasady zintegrowanego podejścia terytorialnego w zakresie rozwoju gospodarczego i społecznego wynikający z dokumentów strategicznych na poziomie europejskim i krajowym.

W programie Regionalna Strategia Innowacji Województwa Małopolskiego 2020, który jest dokumentem strategicznym dla województwa w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, do specjalizacji regionalnej zostały zaliczone:

- 1) Nauki o życiu (life sciences)
- 2) Energia zrównoważona
- 3) Technologie informacyjne i komunikacyjne
- 4) Chemia
- 5) Produkcja metali i wyrobów metalowych oraz wyrobów z mineralnych surowców niemetalicznych
- 6) Elektrotechnika i przemysł maszynowy
- 6) Przemysły kreatywne i czasu wolnego

Ponadto uwzględniono konieczność wsparcia dla dziedzin niezaliczanych do specjalizacji regionalnej. Przemawia za tym zatrudnienie w przemysłach ujętych między innymi w takich działach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), jak produkcja skór i wyrobów ze skór, produkcja napojów, czy wyrobów tytoniowych, w relacji do zatrudnienia ogółem jest w Małopolsce, które jest znacznie wyższe niż średnio w kraju. Ponadprzeciętne jest także w Małopolsce zatrudnienie w całych sekcjach PKD, takich jak budownictwo, handel czy działalność profesjonalna, naukowa i techniczna. Przy tym technologie stosowane w procesach produkcyjnych w wielu z tych branż są nie mniej innowacyjne niż technologie obecne w dziedzinach zaliczonych do specjalizacji regionalnej. W tym kontekście również istotne są nauki o materiałach z uwagi na dobrze rozwinięty sektor tych badań w regionie oraz dużą liczbę instytutów badawczych wyspecjalizowanych w rozwoju technologii materiałowych. Tym samym obok inteligentnych specjalizacji należy uwzględnić również nowopowstające szanse regionu wynikające ze zmian technologicznych i pojawiania się nieistniejących wcześniej możliwości wykorzystania nauki i techniki do osiągania efektów gospodarczych w dziedzinach uznawanych dotychczas za mniej perspektywiczne.

Rozwój gospodarczy regionu uzależniony jest między innymi od potencjału działających na danym obszarze przedsiębiorstw, a te często napotykają na problemy ze znalezieniem odpowiednio przygotowanych kadr. Stąd też konieczne są działania zmierzające do poprawy efektywności kształcenia zawodowego, w tym w szczególności przygotowania praktycznego uczniów szkół zawodowych, a tym samym zwiększenia ich szans na zatrudnienie.

Planowanie wsparcia kształcenia zawodowego związane z uruchomieniem i funkcjonowaniem Centrów Kompetencji Zawodowych powinno zostać poprzedzone dogłębną analizą zapotrzebowania rynku pracy na absolwentów o określonych kwalifikacjach i umiejętnościach, co pozwoli na wybór określonej branży, w której będzie się specjalizował

dany CKZ i dostosowanie systemu nauki do regionalnego rynku pracy. Przy kształtowaniu oferty dla młodzieży należy uwzględnić wyniki badań przeprowadzonych przez Małopolskie Obserwatoria Rozwoju Regionalnego, w tym w szczególności badań przeprowadzonych przez Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji: „*Barometr zawodów*”, „*Badanie losów absolwentów szkół zawodowych*”, „*Badanie zapotrzebowania na pracowników*”.

Centra Kompetencji Zawodowych powinny gwarantować uczniom oraz nauczycielom najwyższe standardy edukacyjne i zawodowe, w tym w szczególności koncentrować się na działaniach związanych z tworzeniem warunków zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy zawodowej oraz na działaniach związanych z realizacją programów współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami. Efektem wsparcia będzie uruchomienie racjonalnej sieci nowoczesnych placówek kształcenia zawodowego. Zakłada się specjalizację branżową poszczególnych Centrów. Funkcjonowanie Centrów umożliwi wyposażenie przyszłych kadr w kwalifikacje i kompetencje zawodowe uwzględniające rozwój naukowy i technologiczny, aspiracje edukacyjne odpowiadające zmiennym potrzebom rynku pracy.

III. Organizacja Centrów Kompetencji Zawodowych

Pod nazwą Centrów Kompetencji Zawodowych rozumie się:

1. Centra kształcenia zawodowego i ustawicznego zgodnie z art. 62a. Ustawy o systemie oświaty,
2. Podmioty realizujące zadania tożsame z zadaniami centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Województwo Małopolskie rekomenduje Centra kształcenia zawodowego i ustawicznego, jako wzorcowe jednostki stanowiące Centra Kompetencji Zawodowych w danej branży.

Województwo Małopolskie dopuszcza możliwość funkcjonowania Centrów Kompetencji Zawodowych w danej branży powstałych wokół samodzielnie istniejących np.:

- centrów kształcenia ustawicznego,
- centrów kształcenia praktycznego,
- ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego,

które realizować będą zadania tożsame z zadaniami centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego w partnerstwie ze szkołami/zespołami szkół prowadzącymi kształcenie zawodowe (szkoła zawodowa dla młodzieży (technikum i/lub zasadnicza szkoła zawodowa) i/lub szkoła policealna prowadząca kwalifikacyjne kursy zawodowe).

Rekomenduje się, aby wokół powstałych Centrów Kompetencji Zawodowych związane zostało Partnerstwo na rzecz realizacji wsparcia dla uczniów oraz kadry szkół/placówek kształcących w danej branży. Działalność CKZ będzie oparta na porozumieniu/umowie partnerskiej, w której szczegółowo zostaną przyporządkowane planowane do realizacji zadania i odpowiedzialności biorąc pod uwagę skoncentrowanie w danym Centrum wyposażenia i modernizację bazy (infrastruktury) kształcenia zawodowego. Pozwoli to na efektywne wykorzystanie bazy techno-dydaktycznej oraz potencjału kadry uczącej przedmiotów zawodowych do realizacji zaplanowanych zadań.

Za realizację zadań Centrum Kompetencji Zawodowych dla danej branży będzie odpowiadał organ prowadzący placówkę na bazie której powstało Centrum lub w jego imieniu Dyrektor lub inna osoba z tej placówki.

W celu jak najbardziej efektywnego wykorzystania potencjału dydaktycznego (zasoby sprzętowe, kubaturowe, kadrowe), Centra Kompetencji Zawodowych będą pracowały przez cały rok, we wszystkie dni robocze (z wyjątkiem okresu przeprowadzania prac remontowych lub sytuacji awaryjnych), z uwzględnieniem potrzeb kształcenia zawodowego i ustawicznego, przy założeniu, że w trybie porannym i wczesno-popołudniowym (do godz.15:00/16:00) z zasobów Centrów korzystała będzie głównie młodzież szkolna, natomiast w godzinach popołudniowo-wieczornych młodzież szkolna oraz osoby dorosłe.

IV. Potencjał Centrum Kompetencji Zawodowych

Podstawowa bazą tworzenia struktury Centrum Kompetencji Zawodowych będą szkoły i placówki kształcące uczniów w kwalifikacjach właściwych dla wybranej strategicznej branży wraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym związanym z wybraną branżą. W związku z tym, Centrum Kompetencji Zawodowych w określonej branży będzie organizowane na bazie tej placówki kształcenia zawodowego, która dysponuje największym potencjałem dydaktycznym w subregionie biorąc pod uwagę następujące dane:

- posiadana przez szkołę/placówkę (potencjalny CKZ) baza dydaktyczna w danej branży w stosunku do bazy innych szkół w tej samej branży w subregionie,
- liczba uczniów w szkole/placówce (potencjalny CKZ) kształcąca się w danej branży w stosunku do liczby uczniów uczących się w tej branży w subregionie,
- wyniki egzaminów zewnętrznych - zawodowych/kwalifikacyjnych objętych daną branżą w szkole/placówce (potencjalny CKZ) w stosunku do wyników uczniów w subregionie,
- uwarunkowania komunikacyjno – logistyczne (z wyłączeniem ZIT) – dostępność komunikacyjna szkoły w stosunku do innych szkół z tej samej branży w subregionie,
- potencjał funkcjonującego ośrodka egzaminacyjnego potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w danej branży w stosunku do innych ośrodków egzaminacyjnych w obrębie grupy zawodów w danej branży,

dodatkowo należy szczególnie zwrócić uwagę na dane dotyczące:

- współpracy szkoły/placówki (potencjalnego CKZ) z sektorem prywatnym - współpraca z przedsiębiorcami, w tym w szczególności w zakresie realizacji staży i praktyk na tle innych szkół w tej samej branży w subregionie.

Do współpracy w ramach CKZ obligatoryjnie będą włączeni przedsiębiorcy/kluczowe firmy działające w branży, zrzeszenia pracodawców, jako główni Partnerzy odpowiedzialni za realizację praktyk i staży dla uczniów oraz czynnie uczestniczący w doskonaleniu zawodowym nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu.

Rekomenduje się, aby współpraca szkół oraz sektora prywatnego została oparta o funkcjonującą przy CKZ Radę Programową działającą na podstawie opracowanego regulaminu. W skład Rady powinni wejść przedstawiciele władz CKZ, organu prowadzącego,

przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za prowadzenie polityki edukacyjnej w danym subregionie/powiecie, pracodawcy/przedsiębiorcy z branży w jakiej funkcjonuje dane centrum, przedstawiciele instytucji związanych z zatrudnieniem i rynkiem pracy. Do zadań Rady będzie między innymi należało: uchwalanie Regulaminu Rady i wprowadzanie do niego zmian, monitorowanie jakości kształcenia, opiniowanie kierunków kształcenia, opiniowanie planów pracy, programów rozwoju na podstawie przedstawionych dokumentów/sprawozdań, proponowanie kierunków rozwoju. W oparciu o wyniki udostępnionych badań dotyczących przede wszystkim efektywności prowadzonego kształcenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb/umiejętności specjalności wymaganych od uczniów w potencjalnych miejscach pracy, przygotowanie rekomendacji do zmian w programach kształcenia/ofercie placówki skierowanej dla uczniów/nauczycieli w ramach środków zewnętrznych, proponowanie form kształcenia oraz zasad ich organizacji, a także opiniowanie bieżącej działalności CKZ, rekomendowanie podjęcia współpracy z kolejnymi pracodawcami i ich udział w procesie egzaminowania.

Rada Programowa może dodatkowo:

- określać krótko- i długoterminowe kierunki rozwoju CKZ
- przyjmować i oceniać sprawozdania z realizacji działań w obszarze kształcenia branżowego
- podejmować uchwały w sprawach istotnych związanych z realizacją działań finansowanych ze środków EU, w tym dodatkowych kursów/staży/praktyk
- podejmować uchwały we wszystkich sprawach istotnych dla rozwoju CKZ w branży.

Rada powinna spotykać się zgodnie z założonym w regulaminie harmonogramem, spotkania powinny zostać poświęcone analizie prowadzonych przez CKZ działań i ich wpływu na otoczenie społeczno-gospodarcze, w tym na sytuację absolwentów po zakończeniu edukacji i zapotrzebowaniem zmieniającego się rynku na pracowników o odpowiednich kwalifikacjach. Problemy absolwentów ze znalezieniem pracy i grupy zawodów deficytowych powinny stanowić wyzwania dla zmian w prowadzonych kierunkach kształcenia i oferowanych w ramach realizowanych projektów kursach umiejętności, kursach kwalifikacyjnych. Włączenie przedstawicieli różnych środowisk powinno skutkować działaniami w kierunku wyposażenia młodych ludzi w umiejętności pozwalające im na odnalezienie się na trudnym rynku pracy i godne życie.

W związku z szybką dezaktualizacją wiedzy za sprawą dynamicznego postępu technologicznego konieczna jest stała integracja ze środowiskiem sektora przedsiębiorstw. Rekomenduje się aktywny udział CKZ w cyklicznie organizowanych konferencjach branżowych dotyczących oczekiwań rynku pracy z udziałem pracodawców, jak również z przedstawicielami klastrów branżowych z regionu.

Funkcjonujące CKZ wprowadzą powiązanie szkolnictwa zawodowego z kształceniem ustawicznym, włączając szkoły zawodowe dla młodzieży w system kształcenia ustawicznego osób dorosłych poprzez prowadzenie kwalifikacyjnych kursów zawodowych, a także umożliwiając konsolidację edukacji zawodowej i ustawicznej w centrach. Ma to na celu wytworzenie realnych powiązań kształcenia zawodowego realizowanego w systemie oświaty z otoczeniem społeczno-gospodarczym i zbliżenie szkolnictwa zawodowego do rynku pracy oraz jego elastyczne reagowanie na zmiany zachodzące na rynku pracy.

V. Zadania Centrum Kompetencji Zawodowych

Głównym zadaniem Centrów Kompetencji Zawodowych jest powiązanie oferty edukacyjnej z rynkiem pracy. Stąd też priorytetowym staje się rozwijanie umiejętności praktycznych i zdobywanie przez uczniów doświadczenia zawodowego bezpośrednio u pracodawcy, co umożliwiają projekty realizowane z funduszy europejskich.

Obligatoryjne będzie włączenie Pracodawców w działalność CKZ. Możliwe formy włączania Pracodawców powinny obejmować:

- tworzenie klas patronackich
- udział przedsiębiorców na etapie opracowywania programów nauczania i realizacji praktycznej nauki zawodu
- organizację i realizację staży i praktyk zawodowych w przedsiębiorstwach.

Priorytetowym zadaniem staje się również dbałość, we współpracy z pracodawcami, o jak najlepsze wyposażenie poszczególnych pracowni i warsztatów oraz o kształcenie umiejętności, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy. Dobrze wyposażone Centra będą wykorzystywane zarówno przez uczniów szkół zawodowych, jak i przez uczestników kształcenia w formach pozaszkolnych.

Reasumując do zadań realizowanych przez Centra Kompetencji Zawodowych w danej branży należeć będzie m.in.:

- współpraca z placówkami kształcenia zawodowego w obrębie danej branży, stowarzyszeniami zawodowymi, urzędami pracy,
- współpraca z pracodawcami i organizacjami pracodawców w zakresie organizacji i prowadzenia kształcenia praktycznego, w tym realizacji kształcenia dualnego,
- przygotowania oferty kształcenia w formach pozaszkolnych, zgodnej z oczekiwaniami pracodawców,
- dbałość o jak najlepsze wyposażenie poszczególnych pracowni i warsztatów, wdrażanie nowych technologii i uczestniczenie w ich upowszechnianiu,
- współpraca z uczelniami np. w zakresie realizacji komponentu zawodowego Małopolskiej Chmury Edukacyjnej,
- usługi w zakresie doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej.

Do zadań realizowanych przez Centra Kompetencji Zawodowych w ramach wsparcia uczniów szkół zawodowych i młodocianych pracowników kształcących się w zawodach objętych daną branżą należeć będzie m.in.:

- objęcie wsparciem wszystkich chętnych uczniów szkół, w tym również uczniów szkół z Małopolski niewspółpracujących z CKZ,
- organizacja zajęć pozalekcyjnych, w tym kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności, na które jest zapotrzebowanie na rynku pracy,
- we współpracy z pracodawcami realizacja praktyk i staży,
- prowadzenie egzaminów potwierdzających nabytą wiedzę,
- wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego i planowania kariery zawodowej,

Do zadań realizowanych przez Centra Kompetencji Zawodowych skierowanych do nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu należeć będzie m.in.:

- projektowanie doskonalenia nauczycieli kształcenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i uczelniami oraz ośrodkami doskonalenia nauczycieli,
- we współpracy z pracodawcami organizowanie staży dla nauczycieli,
- koordynowanie przepływu informacji pomiędzy rynkiem pracy i edukacji – organizowanie spotkań, szkoleń.

Do zadań realizowanych przez Centra Kompetencji Zawodowych skierowanych do pozostałych osób dorosłych zainteresowanych uzyskaniem dodatkowych kwalifikacji należeć będzie m.in.:

- realizacja w formach pozaszkolnych kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych,
- prowadzenie innych kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, kwalifikacji.

VI. Charakterystyka odbiorców wsparcia

Głównymi odbiorcami oferty CKZ będą uczniowie i kadra szkół, placówek kształcenia zawodowego dla młodzieży, które weszły w skład tworzących CKZ, jak również wszyscy chętni uczniowie i kadra pozostałych szkół i placówek kształcenia zawodowego dla młodzieży kształcący się w danej branży w danym Subregionie i obszarze Województwa Małopolskiego. Rekomenduje się, aby wszyscy potencjalni odbiorcy wsparcia (uczniowie szkół zawodowych dla młodzieży z terenu Województwa Małopolskiego, kształcący się w poszczególnych obszarach kształcenia zawodowego strategicznych dla rozwoju gospodarki regionu) mieli równe szanse w otrzymaniu wsparcia niezależnie od tego, czy na bazie danej szkoły powstało CKZ, czy też dana szkoła nie została włączona w skład CKZ, a kształci w zawodach wpisanych w obszar wspieranej branży.

CKZ swoją ofertę kieruje również dla osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych podniesieniem/ zmianą/ nabyciem nowych umiejętności/ kompetencji lub potwierdzeniem/ uzyskaniem kwalifikacji zawodowych (kursy w tej formule byłyby finansowane z ramach różnych projektów, odpłatnie lub częściowo odpłatne).

VII. Oferta CKZ:

Oferta każdego Centrum powinna zostać poprzedzona dogłębną analizą sytuacji społeczno-gospodarczej subregionu/obszaru ZIT/regionu, z której powinno wynikać, jaka branża wiodąca powinna być wspierana w ramach danej placówki realizującej zadania tożsame z zadaniami CKZiU oraz jaki obszar kształcenia zawodowego będzie jej uzupełnieniem.

W skali całego regionu powinno to zaowocować racjonalną siecią wyspecjalizowanych placówek kształcenia zawodowego, niebędących dla siebie konkurencją, rozpoznawalnych i utożsamianych z branżą wiodącą, co przełoży się na lepszą współpracę z lokalnymi firmami i przedsiębiorcami. Zgodnie z nową podstawą programową obowiązującą od września 2012 planowane Centra Kompetencji Zawodowych powinny specjalizować się w jednym z wymienionych poniżej obszarów kształcenia zawodowego np.:

- administracyjno-usługowym (A),
- budowlanym (B),

- elektryczno-elektronicznym (E),
- mechaniczny i górnictwo-hutniczym (M),
- rolniczo-leśnym z ochroną środowiska (R),
- turystyczno-gastronomicznym (T),
- medyczno-społecznym (Z).

Podstawowym zadaniem modelowego CKZ powinno być wyposażenie uczestnika kształcenia w wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia pracy. Nowoczesne kształcenie praktyczne powinno być rozumiane, jako zajęcia prowadzone w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych, pracowniach praktycznej nauki zawodu, a także, jako praktyczna nauka zawodu realizowane w placówce kształcenia jak i u przyszłych potencjalnych pracodawców. Zajęcia powinny być prowadzone w grupach zapewniających kształcenie umiejętności praktycznych w danym zawodzie z uwzględnieniem wyposażenia i bazy dydaktycznej CKZ. Formy wsparcia dostępne w ofercie Centrum powinny być ukierunkowane na zwiększenie szans na zatrudnienie uczniów kształcących się w szkołach zawodowych, w szczególności poprzez poprawę jakości kształcenia zawodowego.

Zawody w poszczególnych obszarach kształcenia zawodowego ułożono w grupy zawodów według podobieństwa i charakteru wykonywanych czynności zawodowych.

Wykaz poszczególnych grup zawodów przedstawia się następująco:

Grupa elektryczno-elektroniczno-teleinformatyczna,
 Grupa transportu drogowego, kolejowego i wodnego,
 Grupa zawodów budowlanych,
 Grupa zawodów chemiczno-ceramiczno-szklarsko-drzewna,
 Grupa zawodów dźwiękowych,
 Grupa zawodów ekonomiczno-finansowo-biurowych,
 Grupa zawodów fryzjersko-kosmetycznych,
 Grupa zawodów gastronomicznych,
 Grupa zawodów górniczych,
 Grupa zawodów hutniczo-odlewniczych,
 Grupa zawodów mechanicznych,
 Grupa zawodów poligraficznych i fotograficznych,
 Grupa zawodów skórzano-włókienniczo-odzieżowych,
 Grupa zawodów spożywczych,
 Grupa zawodów turystyczno-hotelarskich,
 Grupa zawodów związanych z budową dróg kołowych i szynowych,
 Grupa zawodów związanych z kształtowaniem środowiska,
 Grupa zawodów związanych z ochroną i bezpieczeństwem osób i mienia,
 Grupa zawodów związanych z ochroną zdrowia,
 Grupa zawodów związanych z uprawą roślin, chowem i hodowlą zwierząt.

Wykaz zawodów w poszczególnych grupach dostępny jest na stronie <http://www.koweziu.edu.pl/wybor-zawodu> oraz w „Informatorze o zawodach szkolnictwa zawodowego” wydanym przez KOWEZiU, Warszawa 2013.

W przypadku sektorów gospodarki, w których istnieje zapotrzebowanie na kadry - pracowników o wyjątkowych predyspozycjach oraz kwalifikacjach dopuszczalne jest tworzenie Centrów Kompetencji Zawodowych na bazie placówek, które obejmują tylko zawody w poszczególnych grupach zawodów wpisujących się w obszary kształcenia zawodowego.

W celu dostosowywania oferty Centrum do zmieniającego się dynamicznie rynku pracy niezbędne jest na bieżąco monitorowanie badań m.in. badania losów absolwentów, barometru zawodów, prowadzonych przez Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego wykorzystanie ich wyników w działaniach CKZ.

VIII. Rola CKZ, jako ośrodka branżowego

Centrum Kompetencji Zawodowych powinno promować system dualny realizacji kształcenia zawodowego i przemodelowany sposób prowadzenia zajęć praktycznych z organizacją praktyk zawodowych/ staży u pracodawców w ciągu całego roku szkolnego. Co do zasady decyzja o rozkładzie godzin kształcenia ogólnego i zawodowego, zarówno teoretycznego jak i praktycznego, w całym cyklu nauki właściwym dla zawodu pozostawiona jest dyrektorowi szkoły, przy czym na kształcenie praktyczne dyrektor szkoły powinien przeznaczyć minimum 60% godzin w zasadniczej szkole zawodowej oraz 50% w technikum, z ogólnej liczby godzin przeznaczonych na kształcenie zawodowe. Daje to możliwość realizacji kształcenia praktycznego dla uczniów pierwszych klas w ciągu 1 dnia w tygodniu w centrum kształcenia praktycznego, w pracowniach szkolnych lub u pracodawcy, a w przypadku uczniów klas drugich i trzecich – kształcenie praktyczne może być realizowane 2 lub 3 dni w tygodniu u pracodawcy, sporadycznie w centrum kształcenia zawodowego lub w pracowniach szkolnych.

CKZ, jako ośrodek branżowy powinien m.in.:

- stanowić płaszczyznę współpracy między szkołami zawodowymi i przedsiębiorstwami, w tym również wymiany doświadczeń pomiędzy instytucjami rynku pracy, edukacji i pracodawcami skupionymi wokół CKZ,
- prowadzić działania zmierzające do włączenia pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
- prowadzić działania zmierzające do udziału pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów,
- promować tworzenie klas patronackich w szkołach,
- aktualizować oferty edukacyjne we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym wprowadzać nowe kierunki kształcenia z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach,
- współpracować z przedsiębiorcami w zakresie modyfikacji treści programów nauczania na kierunkach istniejących,
- wdrażać wypracowany w ramach POWER model współpracy pracodawców funkcjonujących w Specjalnych Strefach Ekonomicznych ze szkołami oraz placówkami systemu oświaty prowadzącym kształcenie zawodowe,

- zapewnić wysoką efektywność realizowanej praktyki zawodowej i zajęć praktycznych,
- zachęcać pracodawców do przyjmowania uczniów na praktyki zawodowe i obejmowania patronatem klas,
- realizować kształcenie dualne,
- pobudzać współpracę nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu z zakładami pracy celem nabywania dodatkowej wiedzy w zakresie nowych technik i technologii,
- na bieżąco prowadzić działania zmierzające do unowocześniania bazy dydaktycznej,
- realizować szkolenia uwzględniające wymogi jakościowe określone w Małopolskich Standardach Usług Edukacyjno-Szkoleniowych i/lub posiadać wpis do Rejestru Instytucji Szkoleniowych prowadzonego przez Wojewódzki Urzędy Pracy w Krakowie

Działania organizowane w ramach CKZ (kursy zawodowe, staże w przedsiębiorstwach, doradztwo) powinny uwzględniać szczegółowe zapisy *Wytocznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020* opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju.

Działania realizowane w ramach wsparcia ze środków zewnętrznych:

Organizacja zajęć praktycznych w CKZ

- Realizacja zajęć praktycznych w CKZ powinna ograniczyć się do uczniów klas pierwszych, którzy dopiero rozpoczynają edukację zawodową. W kolejnych latach realizacja zajęć praktycznych powinna w większości odbywać się u pracodawców.
- Pracownie praktycznej nauki zawodu w CKZ powinny być wyposażone według standardu wynikającego z wymagań aktualnej podstawy programowej dla danego zawodu według standardów określonych przez KOWEZiU.
- Zajęcia praktyczne powinny być prowadzone w warunkach odwzorowujących funkcjonujące przedsiębiorstwo tzw. mini zakład. Wynika stąd potrzeba funkcjonowania wszystkich komórek organizacyjnych występujących w zakładzie pracy, np. wg modelu: projekt - prototyp - test - produkcja - kontrola jakości, z zachowaniem zasad ergonomii pracy, ekonomii i bhp.

Organizacja praktyk zawodowych:

- Utworzenie w CKZ stanowiska kierownika praktycznej nauki zawodu, którego głównym zadaniem będzie współpraca z zakładami pracy przy planowaniu, organizacji i realizacji praktyk/ staży dla uczniów.
- CKZ powinno podpisać z zakładami pracy kompleksowe umowy o współpracy, obejmujące swym zakresem realizację praktyk zawodowych/ staży dla uczniów szkół klas 2, 3 i 4. Wybór zakładów uzależniony jest od branży kształcenia zawodowego i warunków zapewniających prawidłową realizację programu praktyk/staży.

- Proponuje się powołanie/wskazanie przez pracodawców przyjmujących uczniów na praktyki/staże osoby koordynującej współpracę z CKZ przy organizacji i realizacji praktyk/staży.
- Wskazane jest, aby praktyka zawodowa uczniów u pracodawców w celu realizacji programu rozłożona była równomiernie w ciągu całego roku szkolnego i poszerzona o dodatkowe godziny praktyki/stażu realizowane w ramach dodatkowych środków finansowanych z programów unijnych lub uzupełniona o staż realizowany w okresie wakacji.
- Praktyka zawodowa/staż realizowany w ramach dodatkowego wsparcia powinna/powinien być przeprowadzona/ny zgodnie z ustalonym programem.
- Program praktyk zawodowych/stażu powinien być opracowywany i uzgadniany z kompetentnymi przedstawicielami pracodawców w sposób gwarantujący pełną realizację treści określonych w podstawie programowej dla zawodu/nabycie doświadczenia zawodowego.

Organizacja staży z możliwością wypłaty stypendium – zgodnie z *„Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020”*

Organizacja dodatkowych kursów umiejętności i kwalifikacji zawodowych dla uczniów szkół lub placówek kształcenia zawodowego dla młodzieży oraz kadry tych placówek

Wsparcie w postaci kursów i szkoleń zawodowych związane z nabywaniem dodatkowych lub uzupełnieniem kwalifikacji realizowane w ramach CKZ jest dodatkowym elementem, uzupełniającym realizowane przez szkołę formy kształcenia zawodowego i praktycznego. W celu efektywności planowanych i podejmowanych działań oferowane wsparcie powinno zostać poprzedzone analizą w zakresie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty prowadzącą kształcenie zawodowe. Wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania zawodowego oraz wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień zwiększy ich szanse na rynku pracy.

W związku z tym, że przy realizacji zadań będzie wykorzystywany dotychczasowy potencjał placówek proponowane podejście branżowe nie wyklucza możliwości wsparcia uczniów kształcących się w zawodach nie wpisujących się w branżę wiodącą, jeżeli konieczność wsparcia będzie wynikała z przeprowadzonej diagnozy.

W ramach oferty CKZ możliwe będzie prowadzenie szkoleń/kursów dla uczniów (niezależnie od zawodu, w jakim kształci się dany uczeń) o charakterze „interdyscyplinarnym”, które będą uzupełnieniem posiadanych kwalifikacji zawodowych, tym samym zwiększą możliwości adaptacji uczniów- przyszłych absolwentów na rynku pracy oraz będą miały wpływ na poprawę ich mobilności zawodowej, np.: kursu pierwszej pomocy przedmedycznej, kursu prawa jazdy kat. B itp.

Dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

Powinny zostać wprowadzone działania służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w zakresie kompetencji zawodowych, w tym w zakresie nauki języka obcego zawodowego ze znajomością specjalistycznej terminologii z danej branży.

Współpraca w obszarze edukacji zawodowej ze szkołami i uczelniami

Współpraca ze szkołami/uczelniami realizującymi kształcenie zawodowe w zawodach pokrewnych stanowi istotny element mający wpływ na jakość kształcenia. Konieczne jest zachowanie korelacji między poziomami kształcenia zawodowego. Zapewnienie przejrzystości/drożności pionowej w zawodach pokrewnych kształcących na poziomie zasadniczym, średnim i wyższym gwarantuje niezbędny transfer i mobilność wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz kształtuje postawę ucznia otwartego na zdobywanie nowych umiejętności i kwalifikacji i przygotowuje do udziału w kształceniu ustawicznym. Centra powinny obligatoryjnie włączać się w realizację następujących działań na poziomie regionu:

- działań związanych ze wsparciem gimnazjalistów w wyborze ścieżki zawodowej, w tym udziału w przygotowaniu prezentacji na Festiwal Zawodów
- współpraca z uczelniami technicznymi np. w ramach Małopolskiej Chmury Edukacyjnej,
- udział w organizowanych zajęciach prowadzonych pod okiem doświadczonych pracowników naukowo-dydaktycznych w pracowniach i laboratoriach uczelni,
- współpraca z Departamentem Edukacji UMWM, w tym projektem „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce II” realizowanym na poziomie Województwa, przy opracowywaniu sprawozdań, raportów, monitorowaniu wskaźników związanych z wybraną branżą - obszarem kształcenia zawodowego

Doradztwo zawodowe

Wsparcie oferowane przez CKZ powinno również obejmować doradztwo zawodowe, które miałoby na celu pomóc uczniowi w trafnym wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej zgodnej z jego predyspozycjami i zainteresowaniami.

Doradztwo zawodowe oraz orientacja zawodowa mające na celu przygotowywanie uczniów do efektywnego poszukiwania pracy oraz mobilności zawodowej, świadomości potrzeby uczenia się przez całe życie oraz podnoszenia lub zmiany swoich kwalifikacji zawodowych. Konieczne jest wyposażenie uczniów w wiedzę o funkcjonowaniu rynku pracy, poznania specyfiki różnych zawodów w danej branży, ale także poznanie mocnych i słabych stron osobowości w celu odniesienia ich do konkretnego zawodu.

Standardy lokalowe i wyposażenia placówki

Nowoczesne kształcenie praktyczne powinno być rozumiane, jako zajęcia prowadzone w laboratoriach, pracowniach specjalistycznych, pracowniach praktycznej nauki zawodu, a także, jako praktyczna nauka zawodu realizowane zarówno w placówce kształcenia technicznego i ustawicznego, jak i u przyszłych potencjalnych pracodawców, indywidualnie

lub w małych grupach, z wykorzystaniem maszyn, urządzeń i pomocy dydaktycznych spełniających wymagania rynku pracy.

Opisy rekomendowanego wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych opracowane w ramach projektu systemowego „Dokształcenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego” zostały przygotowane dla 190 zawodów z klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w oparciu o nowe podstawy programowe kształcenia w zawodach i są udostępnione za pośrednictwem strony internetowej <http://www.koweziu.edu.pl/wyposazenie-pracowni>

Niemniej jednak wsparcie w ramach realizowanych projektów CKZ w określonej branży/grupie zawodów będzie kierowane na:

- wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych, które jest dokonywane na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania w tym zakresie. Przed rozpoczęciem realizacji projektu powinna zostać przeprowadzona inwentaryzacja posiadanego wyposażenia odpowiednio do potrzeb, we współpracy z jej organem prowadzącym,
- wysokość wydatków związanych z modernizacją bazy w ramach stosowania cross-financingu oraz zakupem środków trwałych określa Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych na lata 2014-2020 (SzOOP), który jest publikowany pod adresem: http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/szczegolowy_opisu_osi_priorytetowych_regionalnego_programu_operacyjnego_województwa_malopolskiego

W celu budowania nowoczesnych i wyposażonych kompleksowo placówek, zgodnie z rekomendacjami KOWEŻiU w zakresie wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, w ramach danego CKZ wsparcie inwestycyjne i sprzętowe powinno wynikać z przeprowadzonej diagnozy.

Inwestycje w infrastrukturę (cross-financing) CKZ związaną z wyborem branży wiodącej powinny zostać skoncentrowane w nie więcej niż w dwóch lokalizacjach wchodzących w skład jednego CKZ realizującego zadania CKZiU.

Zakup sprzętu (środków trwałych) powinien koncentrować się w wyżej wymienionych lokalizacjach zgodnie z podziałem zadań określonym w porozumieniu i potrzeb szkół wchodzących w skład CKZ, jak również szkół z nim współpracujących. Ze względu na racjonalność wydatków planowane zakupy wyposażenia dla poszczególnych pracowni szkół wchodzących w skład CKZ i szkół z nimi współpracujących w obrębie wybranego obszaru kształcenia zawodowego nie powinny się dublować. Baza dydaktyczna CKZ powinna być wykorzystywana proporcjonalnie przez wszystkie placówki wchodzące w jego skład oraz przez uczniów szkół współpracujących z danym CKZ. Przy realizacji zadań będzie również wykorzystywany dotychczasowy potencjał placówek. Proponowany podział wsparcia nie wyklucza możliwości dofinansowania w ograniczonym zakresie pozostałych zawodów w ramach których prowadzi się kształcenie.

Personel podmiotu realizującego zadania CKZ

Treści kształcenia zawodowego wymagają uatrakcyjnienia, uelastycznienia oraz skorelowania z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy. Niezmiernie ważny, dla jakości nauczania przedmiotów zawodowych jest też poziom kwalifikacji kadry nauczycielskiej i trenerskiej. Wiedza inżynierska rozwija się bardzo szybko i jednocześnie bardzo szybko się dezaktualizuje, co wymusza konieczność ustawicznego doksztalcania się nauczycieli. Wyższa jakość nauczania zawodowego wymaga innego podejścia do dotychczasowej struktury kształcenia, stosowanych metod, form pracy, organizacji procesu, środków dydaktycznych

Stąd też konieczne jest realizowanie doskonalenia zawodowego w przedsiębiorstwach dla nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którego celem będzie zapoznanie nauczycieli z nowoczesnymi technikami i technologiami oraz rzeczywistym środowiskiem pracy w przedsiębiorstwie.

Realizacja wsparcia zostanie każdorazowo poprzedzona analizą indywidualnych potrzeb w zakresie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z aktualizacją wiedzy i umiejętności z zakresu nauczanego zawodu, a także wynikającymi z konieczności wprowadzania w procesie kształcenia zmian związanych z postępem technicznym i nowoczesnymi technologiami.

Rekomenduję się również włączenie przedsiębiorców-praktyków nieaktywnych już zawodowo w proces kształcenia i przygotowania zawodowego uczniów.